

ZURNAL+ PODZIM 2011

MAGAZÍN UNIVERZITY PALACKÉHO V OLOMOUCI

PEVNOST POZNÁNÍ

Interaktivní expozice pro školáky i turisty

STUDIJNÍ OBORY, KTERÉ „LETÍ“

Exkurz do atraktivních a netradičních oborů na UP

KNIHY VE ZKRATCE

Egyptán Sinuhet a Raskolnikov čekají ve frontě

Čestný doktor Jiří Suchý

„Lidi se k nám chodili nadejchat čerstvého vzduchu“

www.vtpup.cz

Univerzita Palackého v Olomouci

VĚDECKOTECHNICKÝ PARK

MOST MEZI VĚDECKÝM A PODNIKATELSKÝM SVĚTEM

Od 1.11.2011 nové laboratorní a výrobní prostory k pronájmu.

- PRONÁJEM PROSTOR
- PŘÍPRAVA ŽÁDOSTÍ O DOTACE + DOTAČNÍ MANAGEMENT
- VÝZKUM, MĚŘENÍ A ANALÝZY PRO FIRMY NA ZAKÁZKU
- PODNIKATELSKÝ INKUBÁTOR PRO ZAČÍNÁJÍCÍ FIRMY A PODNIKATELE

www.prijdterustknam.cz / www.vtpup.cz / www.vyzkumprofirmy.cz

Správa kolejí a menz Univerzity Palackého nabízí kvalitní ubytování a stravování za bezkonkurenční ceny

Ubytování na VŠ kolejích v areálu Envelopa a Neředín:

- ▶ Studenti UP
- ▶ Hosté UP, držitelé karet
- ▶ Ostatní hosté

od 60 Kč / noc
od 200 Kč / noc
od 240 Kč / noc

12 druhů hotových a minutkových jídel:

- ▶ Studenti, zaměstnanci UP
- ▶ Důchodci UP
- ▶ Ostatní strávníci

28-43 Kč
37-52 Kč
54-67 Kč

Více informací najdete na <http://skm.upol.cz>

+ OBSAH

- 2–4. . . . . Studijní obory, které „letí“
5. . . . . Britské centrum na nové adrese
6. . . . . Pevnost poznání: expozice a pokusy pro školáky i turisty
7. . . . . High-tech nemovitostí roku je Podnikatelský inkubátor
8. . . . . Den otevřených dveří UP
9. . . . . Ex libris: nové tituly z produkce Vydavatelství UP
- 10–13. . . Interview: Jiří Suchý slavil narozeniny v Olomouci
- 14–15. . . Akademik sport centrum baví studenty i veřejnost
16. . . . . Interview: Děti se zdravotním postižením je nutné vést ke sportu
17. . . . . České akademické hry
- 18–19. . . Osobnosti na UP
- 20–22. . . Interview: Pavel Urbášek o úskalích interpretace minulosti
23. . . . . Knihy ve zkratce: Egyptán Sinuhet a Raskolnikov čekají ve frontě
- 24–25. . . Pestrý univerzitní život v obrazech
- 26–27. . . Literární soutěž UP 2011
28. . . . . Představujeme: Ateliér grafiky

10–13 ... Jiří Suchý slavil narozeniny v Olomouci

7 ... High-tech nemovitostí roku je Podnikatelský inkubátor

14–15 ... Akademik sport centrum baví studenty i veřejnost

20–22...Interview: Pavel Urbášek o úskalích interpretace minulosti

Obory, které „letí“

Exkurz do atraktivních a netradičních oborů na olomoucké univerzitě II

Univerzita Palackého nabízí na svých osmi fakultách několik stovek studijních oborů a jejich kombinací, ať již humanitních, uměnovědných, přírodovědných či lékařských. Většina z nich má na univerzitě letitou tradici, avšak mnoho z nich vzniklo teprve v posledních letech s ohledem na nové potřeby trhu práce, vědecký a společenský vývoj nebo rozvoj oborového záběru fakult. V následujícím textu bychom vám rádi představili některé vybrané obory na čtyřech fakultách: Právnické, Pedagogické, Přírodovědecké a na Fakultě zdravotnických věd. Obory jsou buď netradiční a v českém prostředí netypické, anebo stále atraktivnější pro budoucí vysokoškolské studenty.

Pedagogická fakulta

Na olomoucké Pedagogické fakultě nezískají vzdělání pouze budoucí učitelé mateřských, základních a středních škol: fakulta nezapomíná ani na pracovníky v mimoškolních výchovných a vzdělávacích zařízeních, sociální pracovníky a pracovníky v oblasti veřejné správy. Dlouhodobě vyhledávanými a žádanými obory na Pedagogické fakultě jsou speciální pedagogika, pedagogika – veřejná správa nebo pedagogika předškolního věku. Dalším z prestižních oborů, o který studenti stojí, je jednooborové neučiteléské studium Logopedie. V České republice nemá obdoby.

Mluvit (se) učíme i v USA

Logopedie klade důraz na všechny diagnostické a intervenční postupy u jedinců s narušenou komunikační schopností a možnosti prevence těchto narušení, v současné době i s rozšířením odborného záběru na primární poruchy orofaciálního systému – poruchy polykání. „Ojedinelost studia neučiteléského oboru Logopedie na Pedagogické fakultě UP je dána nejenom jeho tradicí, ale především jeho obsahovým záběrem. Posluchači si prakticky osvojují diagnostické a intervenční dovednosti v oblasti poruch komunikace, naučí se základy znakového jazyka a komunikace s osobami se sluchovým postižením a v průběhu od-

borné praxe projdou množstvím zařízení poradenského, školského, sociálního a klinického (zdravotnického) charakteru, státními i nestátními zdravotnickými zařízeními, včetně klinických logopedických ambulancí či speciálně-pedagogických center logopedických v České republice či v zahraničí. Naučí se pracovat se speciálními přístroji a logopedickými pomůckami, včetně hardwarových a softwarových produktů,“ vysvětlila proděkanka pro vědu, výzkum a zahraniční styky doc. Mgr. Kateřina Vitásková, Ph.D.

Analyza kresby ve výuce na PdF. Foto Imrich Veber

Výuka na Katedře antropologie. Foto Imrich Veber

Studenti se také seznámí s předměty jako je stomatologie a ortodoncie, neurologie, psychiatrie, pediatrie, gerontologie, ORL a foniatrie, vztah získají k psychologickým a lingvistickým disciplínám. Absolventi se uplatní ve státních i nestátních logopedických klinických a jiných zařízeních v resortu zdravotnictví včetně logopedických ambulancí, ve školských zařízeních včetně poradenských pracovišť a v institucích resortu sociálních věcí. Posluchači oboru vycestovali např. do USA, Velké Británie nebo Španělska, kde působili jako odborní logopedi.

Právnická fakulta

Právnická fakulta v Olomouci se po svém otevření v roce 1991 stala třetí právnickou fakultou v České republice. Přednášky a semináře se uskutečňují v moderních výukových prostorech, které se využívají také při příležitosti pořádání vědeckých konferencí a nejrůznějších slavnostních shromáždění. Fakultní budova prošla v loňském roce celkovou rekonstrukcí.

Právo netradičně

Posluchači mohou volit z bakalářských, magisterských a doktorských studijních programů. Právnická fakulta nabízí pětiletý magisterský studijní program Právo a právní věda, studijní obor Právo, nebo tříletý bakalářský studijní program Právní specializace, studijní obor Právo ve veřejné správě. Dále pak navazující magisterské vzdělání ve studijním oboru Evropská studia se zaměřením na evropské právo (studijní program Politologie).

Studentky práv. Foto Imrich Veber

Nejatraktivnějším studijním oborem je bezpochyby magisterský studijní obor Právo, o který je dlouhodobě vysoký zájem. „Od akademického roku 2010/2011 realizujeme tento obor v nové, podstatně reformované podobě. Zaměřili jsme se v první řadě na posílení výuky pozitivně právních oborů. Studenti jsou podstatně lépe připravováni na praxi – v tomto ohledu jsme v republice ojedinělí. Na ostatních právnických fakultách se obor právo učí pouze tradiční formou,“ zdůraznil proděkan pro studijní a pedagogické záležitosti JUDr. Filip Ščerba, Ph.D.

Od roku 2009 je na Právnické fakultě akreditován také doktorský studijní program Teoretické právní vědy. Olomoucká fakulta má oprávnění udělovat ve čtrnácti oborech akademický titul doktor práv. Stěžejní vědecko-výzkumná činnost se soustředí zejména na aktuální problémy českého, evropského i mezinárodního práva.

PRÁVNICKÁ FAKULTA

Příhlášku podalo celkem 2 757 uchazečů

Přijato: 435 studentů

Největší zájem o obor Právo:

příhlášeno 2 112 uchazečů, přijato 329

Soudní síň na Právnické fakultě. Foto Imrich Veber

Přírodovědecká fakulta

Přírodovědecká fakulta UP má akreditované bakalářské, navazující magisterské a doktorské studijní programy ve všech přírodovědných oborech, a to matematice, informatice, fyzice, chemii, biologii, ekologii a vědách o Zemi. Z pohledu zájmu studentů patří mezi nejatraktivnější bakalářské studijní obory Regionální geografie, Matematika – Ekonomie se zaměřením na bankovníctví, Molekulární a buněčná biologie a Aplikovaná informatika.

Nejméně jedna „oborová novinka“ ročně

Fakulta otevírá alespoň jeden nový studijní obor každý rok. Loni to byla například bakalářská Experimentální biologie a Bioanorganická chemie, novinkou v letošním aka-

demické roce je navazující magisterský studijní program Digitální a přístrojová optika.

„Nově otevřené obory jsou reakcí na dynamický rozvoj nových poznatků v přírodovědných disciplínách, které jsou výsledkem úspěšně řešených výzkumných projektů a záměrů. Významně k nim přispívají dvě nová výzkumná centra realizovaná v rámci projektu Věda a výzkum pro inovace. Přírodovědecká fakulta tak spojuje dlouholetou tradici s nejmodernějším výzkumem na evropské a v některých oborech i světové úrovni. Nové laboratoře poskytují zázemí jak pro výzkumné záměry, tak výuku studentů, a to ve vzájemném souladu,“ řekla proděkanka pro studijní, sociální a pedagogické záležitosti doc. RNDr. Irena Smolová, Ph.D.

Jedním z nových studijních oborů je Experimentální biologie. „Zahrnuje progresivní, rychle se rozvíjející biologické disciplíny a možnosti jejich praktické aplikace.

Praktická výuka na katedře optiky. Foto Imrich Veber

ÚSPĚCHY NA UP

Docent Jiří Špička získal cenu Premio Flaiano

Cenu Premio Flaiano Internazionale, jednu z nejvýznamnějších poct, kterou může italianista získat, převzal v italské Pescaře docent Jiří Špička, odborník na italskou literaturu, jenž působí na Katedře romanistiky FF. Ocenění obdržel v kategorii italianistika za nejlepší zahraniční odbornou monografii o italské literatuře nebo kultuře za publikaci s názvem Petrarca: homo politicus (Argo, 2010).

„Téma Petrarkova politického myšlení v souvislosti s jeho politickým chováním zůstalo v posledním půlstoletí ve stínu jiných oblastí. Obecně monografie o Petrarkovi často nedopřávají jeho veřejnému působení dost prostoru nebo opakují jen stará klišé. Rozhodl jsem se proto podrobně prostudovat Petrarkovy texty právě z hlediska jejich politického významu a sestavit monografii, která by vyčerpávajícím způsobem toto téma mapovala,“ vysvětlil Jiří Špička.

Cena Premio Flaiano, pojmenovaná po italském scénáristovi, dramatikovi a spisovateli Enniu Flaianovi, se uděluje od roku 1976 v Pescaře v kategoriích film, televize, divadlo a literatura; cena za italianistiku je udělována od roku 2002 ve spolupráci s Ministerstvem zahraničí Itálie třem nejlepším zahraničním odborným publikacím. -lšk-

Univerzita má svůj první časopis s impakt faktorem

Odborný časopis Biomedical Papers vydávaný při Univerzitě Palackého získal v závěru letního semestru tzv. impakt faktor, jehož výše za rok 2010 byla stanovena na hodnotu 0,716. Biomedical Papers se tak jako první olomoucké periodikum zařadily po bok prestižních světových vědeckých časopisů. Zaměřuje se na původní vědecká sdělení a články z oblasti experimentální a klinické medicíny, vychází s periodicitou čtyř čísel ročně. „V celosvětovém měřítku je náš univerzitní časopis Biomedical Papers podle IF na 87. místě, a to z celkového počtu 106 časopisů v kategorii Medicine, Research & Experimental,“ zhodnotila úspěch prof. Jitka Ulrichová, šéfredaktorka časopisu a prorektorka univerzity pro záležitosti vědy a výzkumu.

Přidělení IF časopisu přináší i svůj ekonomický vklad při rozdělování institucionální podpory. Na základě získaného IF vzroste bodové ohodnocení publikací otištěných v Biomedical Papers, a tím i finanční zisk pro autory. Druhým pozitivem je skutečnost, že zde mají možnost po recenzním řízení publikovat své články studenti doktorských studijních programů. -mar-

Poskytuje studentům široký biologický základ se zvláštním důrazem na moderní experimentálně biologické a biomedicínské obory, metody a přístupy. Posлуhači získají potřebnou erudici k odborné práci jak na pracovištích aplikovaného či základního výzkumu, tak i v biologicky a medicínsky orientovaných laboratořích a institucích, ale i v potravinářství, hygieně, zemědělství a biotechnologických firmách,“ vysvětlila doc. Smolová.

Fakulta zdravotnických věd

Fakulta zdravotnických věd je nejmladší fakultou Univerzity Palackého. Na počátku jejího vzniku stála snaha osamostatnit studium nelékařských zdravotnických oborů, zejména ošetřovatelství a porodní asistence. Vzhledem k úzké provázanosti činnosti nelékařských zdravotnických pracovníků s činnostmi lékařů, zůstává výuka na Fakultě zdravotnických věd i nadále těsně provázána s výukou na Lékařské fakultě UP. Praktická část se často uskutečňuje na pracovištích Fakultní nemocnice Olomouc.

Učíme pomáhat i řídit nemocnici

Ačkoli je spektrum studijních oborů, právě pro „mláď“ fakulty relativně omezené, je už po stávajících oborech značná poptávka. Fakulta zdravotnických věd nabízí vzdělání v oborech jako je fyzioterapie, management zdravotnictví, porodní asistentka, radiologický asistent a všeobecná sestra. „V současné době dochází ke zvyšování profesních kompetencí nelékařských zdravotnických pracovníků, ruku v ruce s tímto požadavkem proto narůstá i náročnost studia příslušných oborů. Usilujeme o to, aby se z absolventů naší fakulty stali vysoce kvalifikovaní zdra-

Kineziologická laboratoř - výuka studentů Ústavu fyzioterapie. Foto archiv FZV

Pracoviště Ústavu radiologických metod. Foto archiv FZV

votniční pracovníci,“ zdůraznil zástupce děkanky JUDr. Ing. Lukáš Prudil, Ph.D.

Zajímavým a poptávaným studijním oborem je obor Zdravotnický management. Jeho absolventi budou schopni řídit či podílet se na řízení zdravotnických zařízení. Uplatnění mohou nalézt také ve veřejné správě, která má na starosti řízení zdravotnických zařízení a tvorbu systému zdravotnictví.

Připravila Lenka Skácelíková

FAKULTA ZDRAVOTNICKÝCH VĚD

Příhlašku podalo celkem 1 815 uchazečů

Přijato: 296 studentů

Největší zájem o bakalářský studijní obor Fyzioterapie: přihlášeno 537 uchazečů, přijato 30

Praktická výuka porodních asistentek. Foto archiv FZV

Britské centrum na nové adrese nabízí moderní prostory i bezbariérový přístup

Britské centrum Knihovny UP se po dvaceti letech přestěhovalo na novou adresu. Kvalitní a vhodné zázemí našlo v budově Rektorátu v Křížkovské ulici. Nově zrekonstruované prostory bývalého filmového sálu, v němž už promítací technika dosloužila, nabízejí moderní interiér doplněný bezbariérovým přístupem. Do budoucna se mohou návštěvníci Britského centra těšit na plánovanou službu wi-fi. Stavební práce na přeměně filmového sálu do podoby nových knihovnických prostor trvaly pěti měsíci.

„Moderně řešené prostory s bezbariérovým přístupem v těsném sousedství Rektorátu UP umožňují další rozvoj Britského centra při zachování kompletní nabídky všech dosavadních služeb, které poskytujeme našim pravidelným uživatelům, zájemcům o Cambridgeské zkoušky a dalším návštěvníkům z řad odborné i laické veřejnosti,“ vyjádřil se vedoucí centra Mgr. Martin Štěrba.

Britské centrum Knihovny Univerzity Palackého nabízí specializované služby v oblasti studia a výuky angličtiny, jazykových zkoušek a mezinárodních jazykových certifikací. Knihovna a multimediální studovna Britského centra jsou otevřené pro nejširší veřejnost. Návštěvníci zde najdou unikátní nabídku literatury vhodnou pro všechny zájemce o studium angličtiny. Fond knihovny je budován tak, aby každý našel materiály pro svou jazykovou úroveň.

„Tyto reprezentativní prostory by si určitě zasloužily vybavení novým, moderním nábytkem, ale na ten bohužel v letošním rozpočtu nezbyly peníze. Doufáme, že se

nám podaří zařízení centra modernizovat v příštím roce v rámci probíhajících vzdělávacích projektů EU. Oproti původním prostorům mohou návštěvníci Britského centra ocenit příjemné prostředí, lepší osvětlení nebo přehlednější uspořádání půjčovního fondu. Mohou také využít informační službu na vrátnici a občerstvení v deset metrů vzdálené univerzitní kavárně,“ dodal Štěrba. Více informací o Britském centru na www.bc.upol.cz.

Text a foto Lenka Skácelíková

AFO vyráží do škol: věda je napínavé dobrodružství

Organizátoři mezinárodního festivalu Academia film Olomouc pod vedením Přírodovědecké fakulty UP rozjíždí projekt s názvem AFO jede do kraje. Studenti středních škol tak uvidí to nejlepší ze Světové soutěže z posledních dvou ročníků festivalu. Pro střední školy v celém kraji se chystá více než dvacet projekcí.

„AFO rozhodně není jen šestidenní dubnovou událostí, snaží se naopak plnit své poslání v průběhu celého roku. Když mluvím o poslání, jeho součástí je samozřejmě i oslovování těch nejmladších, kteří zvažují, jaké obory by v budoucnu chtěli studovat. Populárně-vědecké filmy umí mluvit jazykem mladé generace a dokazují, že věda je sice náročná, ale ve svém základu napínavá a dobrodružná. V nadsázce řečeno je naším heslem – škoda každého mladého mozku, který se nevěnuje vědě,“ řekl k připravovanému projektu ředitel festivalu Mgr. Jakub Korda, odborný asistent Katedry divadelních, filmových a mediálních studií FF UP.

Na plátnech se tak objeví hvězdná minisérie Zázraky Sluneční soustavy (Wonders of the Solar System), včelí dokument Královna slunce (Queen of the Sun) či napínavá filmová sonda do života květin

Chytré rostliny (Intelligent Plants). „Kolekce dokumentů je vybraná přesně tak, aby popularizovala přírodní vědy mezi studenty středních škol v celém kraji. I tímto způsobem se snažíme splácet dluh Olomouckému kraji, svému klíčovému podporovateli. Bez jeho podpory by se festival totiž nedostal na pozici, kterou v současnosti zastává,“ uvedl Korda.

Organizátoři se pustili také do příprav sedmačtyřicátého ročníku festivalu. Na internetových stránkách spustili online přihlášku filmů. Uzávěrka je stanovena na 13. leden 2012. Přihlášené snímky se příští rok utkají o Cenu za nejlepší světový populárně-vědecký dokumentární film či Cenu RWE za nejlepší český populárně-vědecký dokumentární film. Čtyřicátý sedmý ročník Mezinárodního festivalu Academia film Olomouc se uskuteční ve dnech 17.–22. dubna 2012. *-map-*

+ ÚSPĚCHY NA UP

Na univerzitu se zapsalo přes osm tisíc prváků

Zájem o studium na olomoucké univerzitě rok od roku stoupá. Počet přihlášek se v porovnání s loňským rokem zvýšil o téměř dva tisíce, jeho celkový součet představuje přes 35 tisíc uchazečů. Největší zájem byl tradičně o studium na Pedagogické fakultě, na kterou se hlásilo přes deset a půl tisíce zájemců, a na Filozofické fakultě, o jejíž studia usilovalo více než devět tisíc uchazečů. Mezi obory, které patří k nejatraktivnějším, jsou na prvních místech magisterská studia Práva a Všeobecného lékařství a bakalářské studium Psychologie. V první desítce jsou dále zastoupeny obory Zubní lékařství, Pedagogika – veřejná správa, Učitelství pro mateřské školy, Pedagogika – sociální péče, Fyzioterapie, Právo ve veřejné správě a Všeobecná sestra. Mírnější nárůst představuje počet studentů zapsaných do prvních ročníků studia. Letos sice překročil hranici osmi tisíc, oproti loňsku jde však pouze o necelé dvě stovky studentů navíc. *-mav-*

Biofyzik z Přírodovědecké fakulty UP získal mezinárodní ocenění

Práci Mgr. Václava Karlického, studenta doktorského studia oboru Biofyzika na PŘF UP, byla udělena cena „Young talent“ na meziná-

rodní fotosyntetické konferenci „Photosynthesis Research for Sustainability“ v Baku v Ázerbájdžanu. Jeho práce se zabývá účinností přenosu energie ve světlosběrných komplexech rostlin pěstovaných na světlo různé intenzity. Mgr. Karlický převzal ocenění z rukou bývalého předsedy Mezinárodní společnosti pro výzkum fotosyntézy prof. Jima Barbera.

-pi-, -da-, foto archiv Žurnálu Online

Profesorka Jitka Ulrichová obdržela Hanušovu medaili

Na zasedání Hlavního výboru České společnosti chemické 11. listopadu byla prof. Jitce Ulrichové, CSc., udělena Hanušova medaile, která je nejvyšším vyznamenáním společnosti za vědecké dílo. Pojmenována je po prof. Josefu Hanušovi (1872–1955), významném odborníkovi na analytickou a potravinářskou chemii. Jitka Ulrichová je dlouholetou členkou České společnosti chemické a od roku 2005 její předsedkyní. Pracuje ve funkci profesorky pro obor biochemie na Lékařské fakultě UP, je přednostkou Ústavu lékařské chemie a biochemie, vedoucí Laboratoře buněčných kultur a prorektorkou UP pro vědu, výzkum a doktorská studia. Hlavním směrem jejího výzkumu je studium biologické aktivity přírodních látek na primárních buněčných kulturách a in vivo modelech. Je vedoucí redaktorkou časopisu Biomedical Papers, autorkou nebo spoluautorkou více než 150 vědeckých publikací a sedmi patentů, z nichž pět bylo realizováno farmaceutickými firmami.

Prof. Juraj Ševčík, děkan PŘF

Pevnost poznání: interaktivní expozice a pokusy pro školáky i turisty

Podle vzoru interaktivních muzeí v zahraničí se také v Olomouci pracuje na vzniku návštěvnického centra, ve kterém by byla zábavnou a hravou formou představena sféra vědy a výzkumu. Pevnost poznání by se v samém srdci města měla veřejnosti otevřít v roce 2014. Vedle interaktivních expozic z oblasti přírodních i humanitních věd by se součástí tohoto centra měly stát také laboratoře, ateliéry i studia, v nichž by odborníci z univerzity a spolupracujících organizací měli návštěvníkům prezentovat nejrůznější experimenty a vědecké postupy. Součástí expozic by měla být také muzejní část, v níž se návštěvníkům nabídne zmapovaná část olomoucké vojenské historie se zaměřením mimo jiné na technické vymoženosti, opevňovací systémy či taktiku.

Součástí Pevnosti poznání budou také vědecké dílny, které by školám měly nabídnout praktické výukové semináře v oborech fyzika, chemie a biologie. Žáci a studenti si tak budou moci vyzkoušet řadu zajímavých experimentů, seznámit se s moderními trendy, jako jsou např. nové metody studia látek, nanotechnologie a biotechnologie. Kromě vědeckých dílen by se v Pevnosti poznání měl objevit také infokoutek, výukové menu a výukové či multifunkční sály vybavené nejmodernějšími technologiemi.

Dělostřelecký sklad se změnil v Pevnost poznání

Univerzita Palackého získala v areálu Korunní pevnůstky objekt starého dělostřeleckého skladu. V tomto objektu chce vybudovat Pevnost poznání. Se souhlasem statutárního města Olomouc ji univerzita prodalo za symbolickou jednu korunu občanské sdružení Muzeum Olomoucké pevnosti. Cílem všech tří jmenovaných subjektů je zřídit v centru města vzdělávací a zábavné centrum, které by sloužilo široké veřejnosti.

„Bezprostředně poté se v programu Evropské unie Věda a Výzkum pro Inovace (VaVpI) stala Univerzita Palackého – jako nový majitel objektu – žadatelem o finance pro zrealizování projektu Pevnost poznání. Nyní je vše připraveno k tomu, aby chom projekt uskutečnili. Veškerá kritéria jsme splnili, očekáváme již jen rozhodnutí o přidělení financí,“ řekl Mgr. Pavel Vysloužil z Přírodovědecké fakulty. Předpokládaný termín reálného spuštění projektu je spojen s datem 1. listopadu 2011. Nový objekt, do něhož by mělo být investováno celkem 150 milionů korun, by se měl otevřít veřejnosti třicet šest měsíců od spuštění projektu, tedy v listopadu 2014. „Pilotní provoz bychom rádi vyzkoušeli už během letních prázdnin 2014,“ doplnil Vysloužil.

V Olomouci chybí vědecké centrum pro děti

U kořenů snahy vybudovat v Olomouci Pevnost poznání stály dvě úvahy. První z nich přišla v době, kdy Přírodovědecká fakulta pracovala na popularizačních aktivitách, konkrétně na projektu MEDVĚD. Tehdy získaly některé děti odměnu v po-

době možnosti navštívit švýcarské vědecké návštěvnické centrum ve Winterthuru.

„V průběhu této návštěvy jsme si říkali, že by bylo výborné, kdyby podobné centrum vzniklo také v Olomouci. Jediné centrum v podobném duchu je pouze IQ park v Liberci. Tyto naše úvahy pak ovlivnily i další aktivity Přírodovědecké fakulty: například Přírodovědný jarmark nebo Univerzitu dětského věku. O několik let později se pak naše snaha propojila se snahou Markéty Záleské z občanského sdružení Muzeum Olomoucké pevnosti. Také její ideou totiž bylo vybudovat v areálu Korunní pevnůstky jakýsi objekt poznání. V okamžiku, kdy vyšla evropská výzva, se naše snahy propojily,“ vysvětlil Pavel Vysloužil. „Kolegové z fakulty postupně navštívili podobná centra v různých zemích, rozvinuli jsme spolupráci s Asociací malých debrujárů, kteří mají k dispozici dokumentaci některých center. Dnes, díky spolupráci vědců napříč univerzitou, díky občanskému sdružení Muzeum Olomoucké pevnůstky i díky spolupráci s Vlastivědným muzeem

je vše načrtnuto, připraveno,“ řekl Vysloužil.

Plánované vzdělávací a zábavné centrum bude sloužit k interaktivnímu poznání přírodních a humanitních věd. Expozice by měly zajímavou formou poučit návštěvníky o tom, jak funguje mozek, nebo vysvětlovat princip fyzikálních jevů. „Chceme přilákat veřejnost nejen z Olomouckého kraje, ale také z ostatních regionů. Chceme oslovit děti i jejich rodiče, základní a střední školy, ale také turisty,“ dodal Vysloužil.

Milada Hronová, foto archiv PFF

Pět expozic v jednom domě

Jednotlivé expozice Pevnosti poznání, na jejichž vzniku dnes pracuje zhruba padesát lidí z Pedagogické, Filozofické, Lékařské a Fakulty tělesné kultury, by se měly vztahovat k fyzice, matematice, chemii, biologii a geografii s přesahem do společenských věd. Podle současných plánů by v novém objektu mělo vzniknout deset stálých míst, z čehož pět bude odborných. Výstavy a další zajímavé akce by zčásti měli obstarávat také externisté.

Expozice **Světlo a tma** s dominantou kopule planetária s projekčním systémem a optickými přístroji k pozorování Slunce, Měsíce a planet nabídne také 3D souhvězdí hvězdné oblohy, otáčivou mapu hvězdné oblohy nebo slepecké planetárium s hmatovou rozhlednou.

Expozice **Voda v krajině** se chystá jako interaktivní maketa představující vodní tok od pramene až po ústí do moře. Expozice umožní návštěvníkovi vnímat řeku jako jeden z dominantních prvků krajiny, v níž žije, uvědomit si provázanost života řeky a města a porozumět jí – třeba i tím, že se na chvíli „ponoří“ na její dno a stane se vodním živočichem. Možnost zažít si řeku „zevnitř“ je základ celé koncepce biologické části této expozice.

Expozice **Člověk, matematika a fyzika – Víme i to, co nevíme** by se měla zabývat základním principem lidského vědění. Sekci by měl dominovat model lidského mozku, který je dutý a vedou z něj chodby znázorňující cévu, průdušku a střevo. Návštěvník se bude moci podívat do mozku zevnitř, a následně se projít dalšími lidskými orgány. Myšlení a vědění jako základní funkce mozku jsou hlavním motivem matematické části expozice. Téma zraku totiž vede k fyzice a optickým klamům, křivým zrcadlům a dalším exponátům. Téma sluchu se pak chystá představit v další části jako obor akustiky. Pohybová soustava člověka je v této expozici spojena s jednoduchými mechanickými stroji – kladkou, pákou nebo nakloněnou rovinou.

Expozice **Věda v pevnosti** se bude věnovat tématu soužití vojáků s městem – tradiční součástí života Olomouce. Jelikož armáda měla vždy přístup k nejnovějším vědeckým i technickým poznatkům, měly by být součástí této expozice exponáty ukazující vývoj ve stavitelství, chemii, železničství, v oblasti zdravotních věd, v optice či v kartografii.

High-tech nemovitostí roku je Podnikatelský inkubátor Vědeckotechnického parku UP

Vědeckotechnický park UP díky svým výborným výsledkům a technologickému vybavení vyhrál celostátní soutěž nazvanou Podnikatelská nemovitost roku 2010. Slavnostní ocenění převzali zástupci Vědeckotechnického parku 1. listopadu v prostorách Ekotechnického muzea v Praze.

„Získané ocenění nás velmi potěšilo. Podnikatelský inkubátor Vědeckotechnického parku provozuje univerzita už pět let. Projekt Podnikatelského inkubátoru vznikl díky partnerství Univerzity Palackého s Olomouckým krajem a statutárním městem Olomouc. Naši partneři nás podpořili nejen morálně, ale i finančně. I díky jejich podpoře jsme budovu vybavili špičkovým zařízením a můžeme našim klientům poskytovat kvalitní služby,“ uvedla projektová manažerka VTP UP Silvie Polánková.

V rámci dané kategorie se posuzují vědeckotechnické parky, podnikatelské inkubátory, technologická centra a inovační centra orientovaná na oblast vědy a výzkumu, technologie, inovační podnikání a odborného vzdělávání, která spolupracují s vysokými školami, vědeckými pracovišti nebo výzkumnými ústavami. Rozhodujícími kritérii jsou velikost nemovitosti, technické řešení a její technologické vybavení. Dále se posuzuje úroveň spolupráce navázané se vzdělávacími institucemi a celkový společenský přínos související s počtem nově vytvořených odborně zaměřených pracovních míst.

AEDUCA 2011: vzdělávání v souvislostech

Nejvýznamnější projekty rozvoje lidských zdrojů byly prezentovány v září před zhruba sto třiceti vzdělavateli, personalisty, lektory vzdělávání dospělých či manažery a pracovníky firem a středisek celoživotního vzdělávání při vysokých školách. V prostorách Uměleckého centra UP se uskutečnil sedmý ročník Festivalu vzdělávání dospělých AEDUCA.

„Letošní ročník byl zaměřen na dvě velká témata: vzdělávání lidí nad padesát let a seniorů a role andragogiky a pedagogiky v systému vzdělávání dospělých. O druhém tématu přijel do Olomouce přednášet a diskutovat Peter Jarvis z University of Surrey,“ uvedla Lenka Cimbálníková, ředitelka festivalu.

Festival letos provázela řada zajímavých témat: debata o projektu Školy jako centra celoživotního vzdělávání, workshop s ukázkami aktuálních metod či diskuse o vzdělávání v souvislostech a podpoře dalšího vzdělávání ČR. Experti z Finského pracovního zdraví uskutečnili už podruhé na území České republiky školení nazvané Age Management Training. Strategie byla prezentována nejen na řadě světových i domácích příkladů dobré praxe, ale také na základě výsledků rozsáhlých výzkumů, které byly ve Finsku realizovány.

Cenu Vladimíra Jochmanna za významné počiny v oblasti vzdělávání dospělých za rok 2011

„Loni jsme úspěšně realizovali čtyři zakázky: návrh a vývoj software pro výpočet tvaru Fresnelových čoček pro použití v solárních panelech, vývoj optické aparatury pro detektory v chromatografických aplikacích, testování a porovnání antioxidantní kapacity různých výrobků ze sóji a stanovení struktury plazmového nástřiku umělé kosti,“ prozradil ředitel VTP UP Ing. Jiří Herinek.

Dalším z výsledků úspěšné spolupráce firmy sídlící v Podnikatelském inkubátoru a Univerzity Palackého je světový unikát v podobě čističky odpadních vod, která využívá nanotechnologie. „Členové výzkumného týmu vedeného Olegem Lysytkem ze společnosti H+A Eco CZ, která sídlí v Podnikatelském inkubátoru, společně s výzkumným týmem vedeným Radkem Zbořilem z Centra výzkumu nanomateriálů UP zkompletovali moderní zařízení, jehož „pohonnem“ jsou nanočástice železa. Díky nim je nyní možné z vody odstranit i takové toxické látky, které se dosud tradičními metodami nedařilo odbourat,“ dodal Herinek.

Vědeckotechnický park UP poskytuje pronájem kanceláří a výrobních prostor, poradenské služby a know-how Univerzity Palackého. Prostřednictvím Podnikatelského inkubátoru pomáhá začínajícím podnikatelům s rozjezdem firmy s ojedinělým nápadem a zaměřením. Inkubátor je v současné době obsazen, působí v něm 27 firem. Jeho cílem je snaha vytvořit příznivé podnikatelské prostředí s napojením na vědeckovýzkumné kapacity Univerzity Palackého a snaha přispět k lepšímu propojení místní ekonomiky s výzkumnými/vývojovými kapacitami. *Lenka Skácelíková*

získal prof. Dušan Šimek z Katedry sociologie a andragogiky FF UP, jenž se věnuje Pedagogice dospělých. „Díky své specializaci stál po roce 1989 u zrodu distančního vzdělávání a vzdělávání dospělých na FF UP. Prof. Dušan Šimek se věnuje především sociologii práce a podniku, integrální andragogice a metodologii andragogiky. Během své vědecké práce spolupracoval s univerzitami v Polsku, Velké Británii a USA. Vykonnává řadu funkcí v rámci vědecké spolupráce českých univerzit,“ řekla Lenka Cimbálníková.

Festival vzdělávání dospělých AEDUCA je tradiční setkání zaměřené na propagaci vzdělávání dospělých a výměnu dobrých praxí v oblasti vzdělávání dospělých a rozvoje lidských zdrojů. Letošní ročník se věnoval společnému tématu Současná role vzdělávání dospělých ve společenských souvislostech. Organizátorem Festivalu vzdělávání AEDUCA 2011 je Institut celoživotního vzdělávání FF.

Milada Hronová

+ OHLÉDNUTÍ

Čtyři tisíce kilometrů na podporu studentské mobility

Studenti z celé Evropy se rozhodli podpořit myšlenku studentské mobility za účelem posílení tolerance a míru v celém evropském společenství. V rámci ojedinělého projektu členů Studentské rady Campus Europae a mezinárodní studentské organizace Erasmus Student Network se účastnili mezinárodní cyklistické akce „Ride for your Rights!“ a projeli dvanáct evropských zemí. Mladí lidé urazili více než čtyři tisíce kilometrů. Skupina studentů, politiků, aktivistů a nadšenců z řad veřejnosti odstar-

tovala v Srbsku. Po trase vedené Ruskem, Chorvatskem, Maďarskem, Slovenskem, Rakouskem, Českou republikou, Polskem, Litvou, Lotyšskem a Estonskem skončila svou pouť až 15. září ve Finsku. V Olomouci přivítali sportovce zástupci místní pobočky ESN, statutárního města Olomouc i Univerzity Palackého. *-map-, foto-mo-*

Listopadové slavnosti: noví doktoři, docenti a emeritní profesor

Na devadesát absolventů doktorských studijních programů šesti fakult Univerzity Palackého bylo 4. listopadu slavnostně promováno. V aule Filozofické fakulty byla téhož dne přiznána práva emeritního profesora prof. ICDr. Edwardu Góreckému, který byl mj. vedoucím Katedry církevního práva Cyrilmetodějské teologické fakulty od jejího vzniku v roce 1997 až do června 2005. Předáno bylo také čtyřiařadvacet jmenovacích dekretů nově habilitovaným docentům.

„Je pravda, že naše práce nás stála mnoho úsilí a byla někdy doslova řeholí. Uvědomujeme si ale, že byla také obrovským obohacením a obrovským darem. Za tento dar bych chtěla poděkovat naší milé alma mater, která nám svým týmem špičkových odborníků poskytla zázemí,“ sdělila ve své děkovné řeči doc. Světlana Brychtová za docenty Lékařské fakulty. Noví docenti převzali diplomy stvrzující nejvyšší stupeň vzdělání, který jim univerzita mohla nabídnout. Podle starých tradic tak získali právo přednášet na vysokých školách.

-mh-, foto-mo-

+ OHLÉDNUTÍ

První virtuální prohlídka na univerzitě: Kaple Božího Těla

Rada historických prostor Uměleckého centra UP neslouží výhradně výuce a výzkumu, ale tvoří i zázemí pro kulturní život města. V něm mají své místo také umělecké produkce a kulturní akce pořádané v Kapli Božího Těla, při nichž si mohou ná-

vštěvníci vychutnat atmosféru originální koncertní síně. Nyní mají možnost kapli „navštívit“ i ti, kteří do ní osobně nevstoupí: od konce září je na webových stránkách univerzity Uměleckého centra umístěna virtuální prohlídka kaple. Zájemci si tak mohou vytvořit představu o autentickém barokním prostoru Kaple Božího Těla. První virtuální prohlídka na UP je umístěna na www.upol.cz/umelecke-centrum. -mav-

Studenti diskutovali s primátorem města

Na konci října se v zasedací místnosti radnice setkali studenti středních a vysokých škol s primátorem města Martinem Novotným, aby společně diskutovali o aktuálních i chystaných projektech a plánech, které jsou v Olomouci v současnosti buď realizovány, nebo se jejich uskutečnění očekává.

Primátor seznámil studenty s jednotlivými projekty, mezi kterými figurovala přestavba hotelu Sigma na čtyřhvězdičkový hotel Clarion, nově budovaný hotel Ibis vznikající z bývalé sladovny, projekt „Nová Envelope“, Silo Tower, Laffayet offices či známá Šantovka.

Studenti se nejvíce zajímali o problematiku zimního stadionu, respektive jeho rekonstrukce či případné výstavby nové multifunkční haly na zelené louce.

Josef Kaštil, student FTK

Přírodovědecká fakulta UP přivítala další zlaté absolventy

Už popáté se uskutečnilo setkání absolventů PŘF po 50 letech od ukončení studia. Téměř 80 někdejších studentů, kteří úspěšně dokončili svá studia v roce 1961, se sešlo 11. listopadu v aule Přírodovědecké fakulty. Mezi zlatými absolventy tohoto velmi silného ročníku byli např. prof. Vítězslav Bičík, CSc., z Katedry zoologie, prof. Richard Pastorek, CSc., z Katedry anorganické chemie, doc. Jiří Kobza z Katedry informatiky a člen známého Stupkova kvarteta či bývalý rektor UP a někdejší děkan fakulty prof. Lubomír Dvořák, se kterým jsme první zlaté promoce začínali. Přibližně o měsíc dříve se na fakultě sešli také její stříbrní absolventi. Čestný diplom převzala více než stovka absolventů z roku 1986.

-red-, foto archiv PŘF

Den otevřených dveří: informace o studiu i netradiční workshopy

Dveře kateder, ústavů, učeben a přednáškových sálů se na všech osmi fakultách UP otevřely v sobotu 26. listopadu. Středoškoláci tak měli možnost zjistit vše, co je o budoucím studiu na vysoké škole zajímavé. Zástupci vedení fakult poskytovali v jednotlivých informačních blocích informace o otevíraných studijních programech, podmínkách studia, přijímacím řízení, přípravných kurzech či o uplatnění absolventů v praxi. Návštěvníci Dne otevřených dveří si domů odnesli také nejrůznější informační a studijní materiály.

Některé fakulty měly pro své budoucí studenty připraven také zajímavý doprovodný program: katedry Fakulty tělesné kultury představily své zaměření formou netradičních workshopů. Zájemci si mohli vyzkoušet posilovací stroje, laserovou střelbu i jízdu na vozíčku, zahrát bocciou či využít možnosti biomechanických a tělesných analýz. Účastníci Dne otevřených dveří na Lékařské fakultě si zase pod vedením studentů vyzkoušeli podání první pomoci a seznámili se s jejími základy. Zájemci o studium na Fakultě zdravotnických věd mohli navštívit nově otevřené Centrum praktických dovedností.

Následující Den otevřených dveří plánují jednotlivé fakulty (s výjimkou Právnické fakulty) na 20. ledna 2012.

-lsk-, -mav-, foto archiv UP

Halík popsal klíčové hodnoty křesťanství

Na religionistu, katolického teologa, psychologa a sociologa náboženství prof. Tomáše Halíka čekala 16. listopadu přeplněná aula Filozofické fakulty UP. Halík na univerzitě UP přednáší a beseduje už tradičně v předvečer výročí listopadových událostí. Přednášku zaměřil na téma křesťanských hodnot.

Podle Halíka je každá kulturní a civilizační hodnota nějakým způsobem kontaminována křesťanstvím. Více než tisíc let křesťanské prezenze v evropské civilizaci nelze jen tak vymazat. „Křesťanství je na typu naší civilizace podepsáno daleko hlouběji, než si myslíme. Z křesťanských hodnot žijí i ti, kteří mají od církevního křesťanství velký kritický odstup; i ti, kteří se považují za agnostiky nebo za ateisty. Křesťanství je náboženstvím vtělením evangelia do různých typů kultur, které odpradávná měly svůj náboženský rozměr. Právě s tímto náboženským rozměrem také křesťanství vždy pracovalo,“ sdělil Tomáš Halík. „Jen si připomeňme, jak bylo křesťanství v prvním tisíciletí kulturně pestré. Existovalo křesťanství keltské, germánské, řecké či římské a každé z nich mělo své teologické důrazy, svou specifickou liturgii i spiritualitu.“

Poté, kdy se křesťanství silně romanizovalo, se dnes zdá, že se opět stane pluralitním. Vlastně jediná kultura, která v křesťanství již nějakou dobu žije a která nemá svou náboženskost, neboť se zrodila z křesťanského náboženství samého, je dnešní sekulární kultura moderního západu.“

Typickým křesťanským jevem je podle něj ateismus, neboť právě ten kultury nepoznamenané křesťanstvím neznají. „Zajímavé je ale mnohé to, co křesťanství naopak převzalo. Ať už to bylo z židovství, římské kultury, řecké filozofie či např. z islámu. František z Assisi miloval minarety a když byl v Palestině, velmi se mu líbilo, jak se pravidelně ozývá zpěv a lidé padají na kolena a modlí se. Dnešní zvonění a klekání a modlitba Anděl Páně třikrát denně je výsledkem jeho islámské inspirace,“ vysvětlil Halík. Kromě ateismu je ale podle pátera Halíka typicky křesťanské také tajemství Trojice. „To, že Bůh je sám sobě pluralitním. To, že tajemství Trojice může znamenat souhlas se smířenou růzností, to pro mne znamená specifickou křesťanství. Jsou to nuance, které jsou málo využívané a které mají spojitost s hodnotami, z nichž klíčové jsou podle mne víra, naděje a láska,“ dodal Halík.

Milada Hronová, foto Marek Otava

Ex libris Univerzity Palackého

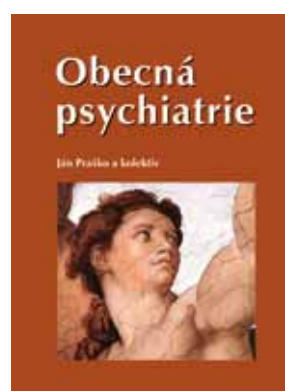
Univerzita představuje vybrané publikace ze své produkce

Základy ústní a čelistní chirurgie

Jindřich Pazdera, 312 stran

Druhé vydání učebnice – původně v sedmácti kapitolách – je rozšířeno o tři nově připojené kapitoly: Ošetření nemocných se zdravotními riziky v ústní a čelistní chirurgii, První pomoc při systémových komplikacích stomatochirurgických výkonů, Antibiotika v ústní a čelistní chirurgii. Každý, kdo si tuto publikaci prohlédne a začte se do jednotlivých kapitol, si přehledně přiblíží základy chirurgických ošetření a postupy léčení.

Obecná psychiatrie

Ján Praško a kol., 528 stran

Učebnice nabízí bohatý studijní materiál a je vhodná pro studenty lékařské fakulty. Posluchači v ní mohou nalézt nejen množství současných odborných informací, ale prostřednictvím kauzistických sdělení snadněji porozumí utrpení duševně nemocných a pochopí cesty, které vedou k jejich uzdravení.

Mikrobiální biofilmy

Martin Rulík a kol., 448 stran

Publikace shrnuje nejdůležitější poznatky získané dosavadním výzkumem mikrobiálních biofilmů v humánním a přírodním prostředí. Na vzniku jednotlivých kapitol se podíleli odborníci z praxe i akademického prostředí, kteří se problematikou biofilmů v našich podmínkách zabývají a jsou sdružení v biofilmové sekci Československé společnosti mikrobiologické. Kniha je určena studentům vysokých škol, specialistům a zájemcům z praxe – medicíny, vodárenství, čistírenství, zemědělství a hydrobiologie.

Udržitelný rozvoj

Pavel Nováček, 432 stran

Publikace je pokusem o syntézu dlouhodobě udržitelného rozvoje, tedy o formulování a prosazování způsobu života, který by umožnil uspokojovat v rozumné míře potřeby všech lidí na světě, ale zároveň by byl šetrný k životnímu prostředí a nepřekračoval by únosnou kapacitu využívání ekosystémů. Vyšlo i v anglické verzi.

+ OHLÉDNUTÍ

Fakulta tělesné kultury oslavila 20. narozeniny

Významný milník si fakulta připomněla slavnostní akcí v úterý 1. listopadu v prostorách Arcibiskupského paláce v Olomouci. Večerem provedla Ivana Plíhalová, herečka Moravského divadla Olomouc a současně letošní královna Majálesu

UP. Akce se zúčastnili současní i bývalí studenti a zaměstnanci fakulty, zástupci olomoucké univerzity, města i kraje, jakož i další partneři fakulty. Nejdůležitějším bodem galavečera bylo ocenění čtyř osobností, které v průběhu dvacetiletí stály v čele fakulty – profesori Bohuslav Hodaň a František Vaverka, profesorka Hana Válková a docent Dušan Tomajko. Ti si kromě zaslužených ovací odnesli také na míru vyrobené pamětní prsteny s vročením, znakem univerzity a latinským textem Decanus Emeritus – Facultas Culturae Physicae (tzn. emeritní, zasloužilý děkan Fakulty tělesné kultury). Součástí prstenu je i monogram oceněného. Cílem večera však bylo také připomenout důležité či zajímavé momenty, kterými FTK za dobu své existence prošla.

- rp-, foto Irena Pláteníková

Listopadové setkání se spisovatelkou Edou Kriseovou

Setkání s českou novinářkou a prozaičkou Edou Kriseovou připravila na začátku listopadu Katedra českého jazyka a literatury PdF. Spisovatelka v kavárně Café '87

hovořila o svých cestách, jež podnikala v druhé polovině šedesátých let 20. století i o nedávných putováních po Indii a Africe. V průběhu večera vzpomněla Eda Kriseová také na normalizační dvacetiletí, během něhož publikovala pouze v samizdatových a exilových nakladatelstvích, a na počátek devadesátých let, kdy úzce spolupracovala s Václavem Havlem. Zájem a otázky studentů v závěru setkání vyprovokovaly spisovatelku k zajímavým úvahám o stavu současného světa a o roli žen v jeho směřování.

-map-, foto mo-

Čestný doktor Jiří Suchý:

„Lidi se k nám chodili nadejchat čerstvého vzduchu.“

Životní jubileum jednoho z nejvýraznějších českých tvůrců Jiřího Suchého, který své 80. narozeniny oslavil v polovině října v Olomouci, se rozhodla důstojně podtrhnout také Univerzita Palackého udělením čestného doktorátu právě Jiřímu Suchému. Ocenila tak jeho celoživotní multioborovou činnost v oblasti literatury a divadla. Jiří Suchý převzal čestný titul v Arcibiskupském paláci 19. října na slavnostním zasedání Vědecké rady UP a Vědeckých rad Pedagogické a Filozofické fakulty.

V těchto dnech vám mnoho lidí gratuluje k narozeninám. Co by vám popřál k jubileu Jiří Šlitr?

To si opravdu nedovolím odhadnout, on byl vždycky takovej nevyzpytatelný. Dokázal člověka překvapit. Dokázal mi třeba po premiéře přinést do šatny, kde jsme normálně sedávali a kecali, růži. Což uznáte, když chlap chlapovi donese růži, tak je to poněkud bizarní. Takže těžko říct, co by si pro mě vymyslel. Jindy zase, když jsem vystupoval v Paříži, tak mi poslal telegram, ve kterém stálo: „Přeji ti, aby tvůj neúspěch byl co nejmenší“. Takže kdoví, co by si vymyslel dnes.

Napsal pro vás Jiří Šlitr někdy píseň, která by se vám hned na první poslech nelíbila? Nebo naopak vy, napsal jste někdy text, který by se nelíbil jemu?

Ale jistě. Do hry Sekta jsem si například musel všechny písničky tvořit sám, protože on to odmítl, neboť se mu ta hra krajně nelíbila. V tomhle jsme k sobě byli vždycky upřímní. Mimochodem, ty písničky, které jsem pro onu hru složil, nakonec zazněly v Národním divadle za doprovodu sedmdesátičlenného symfonického orchestru, takže uspěly. Určitě byly jeho písničky, které se mi líbily víc, a které míň.

Dá se podle vás ještě před vydáním písničky odhadnout její úspěch či neúspěch?

Někdy jo, někdy ne. Někdy jsme se strefili, třeba když jsme napsali Terezu, tak jsme věděli, že to bude špičkové hit. Na druhou stranu, když jsme napsali Oči sněhem zaváté, tak jsme ji psali jako řadovou píseň a netušili jsme, že bude mít takový úspěch a pomůže Karlu Gottovi z devětačtyřicátého místa na první.

Jste ve své tvorbě ovlivnitelný? Nebo si tzv. jedete podle svého?

Ale ano, samozřejmě. Vždycky mě ovlivňovali Voskovec s Werichem, ale vliv na mě měl i Vítězslav Nezval a jeho poetismus. A dokonce jsem jeden čas napsal několik písní, kde mě silně ovlivnil Holan, což je až k neuvěření, protože on byl všechno, jen ne srandista, a já jsem byl komik. Ale takové věci jako „Přibili na vrata můj stín“ jsem opravdu psal v době, kdy jsem se důkladně seznamoval s jeho dílem. Takže ano, ovlivnitelný jsem (smích).

A v práci či v rodině jste to vy, kdo má poslední slovo?

Ne, tak to nemůžu říct. Doma takový režim určitě nemáme. V práci ještě jakž-takž ano, protože tam režíruju, a bylo by dost smutný, kdyby o podobě inscenace rozhodoval někdo jinej (smích). Ale většinou i v divadle funguje všechno na základě dohody.

Celý život jste spjat s Divadlem Semafor, ale málokdo ví, jak vlastně onen název vznikl...

Když jsme uvažovali nad názvem s ohledem na to, že jsme byli divadlo malých forem, tak někdo přišel s nápadem, že by-

„Z vedení Semaforu jsem odešel z toho důvodu, že jsem byl upozorněn, že za tři dny přijde pogrom na ředitele nestraníky a že je budou vylučovat z divadel. A tak jsem se vzdal ředitelování, takže mě vzali na milost a nechali i nadále v divadle jako řadového člena, kde už jsem tolik nevyčníval.“

chom se jmenovali Dimafor. A mně to připadalo divný a blbý – „Jdi do Dimaforu“, že jo? I když tam byly obsaženy ty MALÝ FORMY. Protože jsme chtěli dělat různé věci –

dětské divadlo, divadlo poezie, koncerty atd., tak jsem si říkal, že to nějak naplníme a nazval jsem to nakonec „Sedm malých forem“. Tedy proto Semafor.

Napadlo vás po odchodu z vedení Semaforu, že se do jeho čela ještě někdy vrátíte?

Tehdy jsem v divadle dál působil jako řadový člen. Z vedení Semaforu jsem odešel z toho důvodu, že jsem byl upozorněn, že za tři dny přijde pogrom na ředitele nestraníky a že je budou vylučovat z divadel. A tak jsem se vzdal ředitelování, takže mě vzali na milost a nechali i nadále v divadle jako řadového člena, kde už jsem tolik nevyčníval.

Myslel jste si tedy, že éra socialismu dříve nebo později skončí, a vy se vrátíte do funkce?

O tom jsem byl hluboce přesvědčený a vždy jsem pochyboval o tom, že to bude na věčné časy a nikdy jinak.

Máte za sebou téměř šedesát let v divadle. Jak se liší dnešní diváci a návštěvníci divadla před dvaceti, čtyřiceti lety?

Když jsme začínali, tak první desetiletí jsme byli divadlem, které okupovala hlavně mládež, učni, středoškoláci a studenti vysokých škol, protože jsme hráli jazz a další věci, které nebyly moc doporučovány. Potom v sedmdesátých a osmdesátých letech, v době normalizace, k nám chodili lidé a říkali, že se jdou nadejchat čerstvého vzduchu. To byl útek před politikou. Pak, těsně po převratu, jsme měli období, kdy čerstvej vzduch byl najednou všude, ale postupně se to začalo vracet a dnes můžu říct, že máme vystaráno.

Býváte ještě někdy před vystoupením nervózní?

To už ani ne. I když třeba před premiérou se malinko nejistý pocit objeví vždy. Ale není to taková opravdová tréma, jakou jsem míval kdysi.

Když se řekne Slaný, tak co se vám vybaví? (ve Slaném strávil J. Suchý vojenskou službu, pozn. aut.)

(smích) Tak samozřejmě dva roky vojny. Na tu nemám vůbec zlé vzpomínky. Měl jsem totiž placaté nohy, tak mě šoupli do kanceláře, dokonce rovnou na operační oddělení divize. Tehdy jsem byl docela slušnej chlapec, takže si mě rychle oblíbili i tamní oficiři. Dokonce se dvěma jsem i kamarádil, ačkoli jsem začínal jako vojín. Službu jsem si pestřil tím, že jsem začal psát první texty a první melodie. Některé z nich dávám k dobru při vystoupeních i dnes.

Ondřej Martínek

Jiří Suchý, český divadelník, textař, básník, spisovatel, skladatel, hudebník, grafik, výtvarník a sběratel, spoluzakladatel legendárního Semaforu, pro nějž napsal 70 divadelních her, v mnohých hrál a mnohé režíroval (Člověk z pudy, Zuzana je sama doma, pásmo Jonáš a tingl-tangl, Kdyby tisíc klarinetů, Doktor Johann Faust atd.). Vytvořil více než tisíc písňových textů, z nichž mnohé zlidověly (sbírky Klokočí, Motýl, Pro kočku, Růže růžová a další). Je vnímán nejen jako textař, ale i básník, pro jehož tvorbu je charakteristická hravost, vtip a nápaditá práce s jazykem. Platí to i pro jeho prozaické texty určené pro divadlo nebo povídkové prózy. Pozoruhodná je i Suchého výtvarná tvorba, prezentována na více než 70 výstavách.

Také olomoucké kulturní prostředí 60. let zasáhlo hnutí divadel malých forem. S poetikou Semaforu se nadšeně ztotožňovali Pavel Dostál a Richard Pogoda, na konci 60. let i tehdy mladý herec – olomoucký rodák Jan Kanyza, a rozvíjeli ji v olomouckém DEX-klubu, který Dostál s Pogodou otevřeli v roce 1966. V Redutě pak (za dramaturga Pavla Dostála) vystoupila řada osobností se Semaforem spolupracujících. K osobním kontaktům došlo v 70. letech během opakovaných hostování Semaforu v Divadle v Hodolanech. Před sametovou revolucí byl Jiří Suchý hostem populárního festivalu Olomoucký tvarůžek: při této příležitosti mu olomoučtí organizátoři umožnili, po mnoha letech, živé vystoupení v Československém rozhlasu v pořadu Mikrofórum. V Olomouci i na univerzitě má Jiří Suchý citele soustředěné v Jonášklubu, podporoval vydávání časopisu Filozofické fakulty FLP revue.

Tvorba Jiřího Suchého je shrnuta ve dvaceti svazcích Encyklopedie Jiřího Suchého (Karolinum, Praha 1999–2005). Obsahuje padesátiletou tvorbu autora pro divadlo, rozhlas, film i televizi. Za svou činnost Jiří Suchý obdržel mnohá ocenění, mj. Medaili Za zásluhy II. stupně (1995), Čestnou medaili T. G. Masaryka (1998), Cenu Thálie (2001), Doctor honoris causa – JAMU, Cenu Ministerstva kultury (2005), stal se nositelem Ceny Jaroslava Seiferta (2005). -lšk-, -mav-

Slavnostnímu ceremoniálu udělení čestného doktorátu přihlížela i dlouholetá divadelní partnerka Jiřího Suchého Jitka Molavcová

Olomoucká gratulace Jiřímu Suchému před dvaceti lety...

Jsou tomu dvě desetiletí, co Jiří Suchý slavil kulaté jubileum shodou okolností také v Olomouci. V roce 1991 při té příležitosti vznikla unikátní publikace o jubilantovi pro jubilanta. Na šedesáti stranách tehdy řada osobností kulturního a společenského života vyjádřila své pocity, jež v nich Suchého dílo vyvolává, aby tak popsali svůj vztah k mistrovi rýmu a zároveň mu popřáli vše dobré. Sborník zdravic, který redigoval olomoucký historik Jiří Fiala, sestavili mladí nadšení studenti - David Hrbek a Michal Sýkora. Vydání publikace se ujalo univerzitní vydavatelství. Prostřednictvím Žurnálu+ vám nyní pro zajímavost přinášíme několik blahopřání ve sborníku obsažených.

Miroslav Horniček

Jsou vztahy platonické a vztahy činěné. V naší profesi se kladný vztah – obdiv nebo dokonce láska – projevím tím, že s tím druhým chceme dělat. Dělal jsem s tebou – vzpomeňme na Pondělky s tetou ve Vltavě (což byla nejen řeka, ale i kavárna), začal jsem s Člověkem z půdy, vrátil se v recitálech Hany Hegerové a Pavla Bobka, hrál jsem v Semaforu svou hru Pokušitel, a když ses mne zeptal, jestli nechci hrát v obnovených Šesti ženách, neváhal jsem ani vteřinu. Jezdili jsme spolu po Německu – tehdy ještě Západním – hrál jsem Šest žen německy, a i když to nebyla kýžená Bühnensprache, diváci rozuměli.

Asi jsem ti ještě nikdy neřekl, že toho Člověka z půdy mi Jan Werich vyčetl. Žárlil. Dnes už to mohu říct, ne proto, že tu není, ale že to byl jeden z jeho vrtochů, který brzy pomíne. Měl prý jsem mu – jako svému řediteli – oznámit předem. Měl. Ale to by znamenalo naslouchat jeho argumentům proti a on byl pro mne příliš těžkou vahou, abych mu čelil.

A co ti přeju? Přeju ti především to, co už máš. Skvělou partnerku Jitku Molavcovou.

A sobě přeju – však víš – abychom se spolu setkali na jevišti!

Zdraví, Jiříku, zdraví!

Tisknu Ti ruku. Obě.

Jitka Molavcová

Kdyby se mě někdo zeptal, co na Jiřím Suchém obdivuji, řekla bych pracovitost. Když má někdo talent, tak to není jeho zásluha. Je mu to dáno. Talentovaný líný člověk je jako auto s obsahem dva tisíce kubiků, které jezdí dvacetikilometrovou rychlostí. Troufám si tvrdit, že kdyby každý občan v naší republice pracoval ve svém oboru jako Jiří Suchý, opravný by se zrušily, slovo reklamace by bylo ve slovníku uváděno s poznámkou „zastaralé“, a hlavně by

bylo všeho dostatek, protože by ty věci byly kvalitní a dlouho by vydržely. Ale víte, co je zajímavé? Že já ty věci někdy nestihám, protože jsem málo pracovitá a pracovitý Jiří Suchý toho nestihá ještě mnohem víc. Tak tomu nerozumím už vůbec. Pak že je nějaká spravedlnost.

Zdeněk Svěrák

Jiří Suchý už to má jisté. Až přijde jeho čas, bude ležet bez debat na Slavíně. Poněvadž je to klasik. Je to klasik českého písňového textu. Pokračoval v ražení štoly tam, kde upustili svá kladívka Voskovec s Werichem, a narazil na další nevidané zlaté žíly mateřštiny. Stvořil poezii tak čistou a obyčejnou, že se dá zpívat. Zasloužil se o český písňový text. Teď už může dělat jakékoli poklesky, tohle už mu nikdo nevezme.

Jednou jsem napsal text pro Jitku Molavcovou a někdo si myslel, že je od Suchého. Nevěděl jsem, mám-li být rád, či ne. Pak jsem se rozhodl, že budu rád. Napodobit Mistra bývalo pro malířské učně metou. Přeju Mistrovi pěkné narozeniny!

Jiří Andrlé

Velmi často se mi vybaví při práci, na procházce nebo v jiné situaci verše Jiřího Suchého. Jak je to možné? Vždyť jsem se jeho texty nikdy z paměti neučil! Ty rýmy se mi samy vepsaly do paměti, protože to jejich poetické jiskření je prostě zázračné! Přitom vyřčené přirozeně, samozřejmě a prostě.

Mám štěstí, že Jiřího Suchého znám víc než dvacet let. A přesto, že naše setkávání

jsou stále letmější, pokaždé se tím jeho jiskřením cítím být obdarován a povznesen.

Jiří Menzel

Tento svět a jeho zvuková kulisa je díky vyspělé technice zaplněná fenoménem, kterému se říká pop-music. Většinou to vnímám jako hluk tramvaje nebo sbíječky, nebo automatické pračky. Stane se ovšem někdy, že se člověk z dlouhé chvíle nebo čirého nerozumy zkusí zaposlouchat do slov, která jsou součástí onoho rámusu, kterému se teď říká pop.

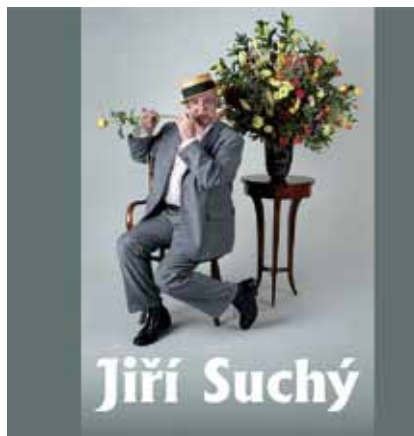
Pokud je člověk schopen rozpoznat v těch písničkách jednotlivá slova, nezbyvá mu většinou než žasnout nad banalitou textů a absencí poezie v nich.

Asi jsem staromódní, ale vždycky si pak připomenu Krajínu posedlou tmou či Pověřčivého uzenáře, Píseň o rose nebo něco podobného.

Myslím, že pro kohokoli je po panu Suchém těžké psát texty. Nejsou to vlastně texty, jsou to básničky, a často, když si je čtete, zjistíte, že bez hudby dokonce lépe vychutnáte jejich krásu. V těch půvabných rýmech je vtip, hravost, ukrutná dávka poezie, ale je tam i něco, na co nestačil i sám král českých básníků Vítězslav Nezval – živý, konkrétní český jazyk. Jazyk ulice, dílny, hospody, přitom jazyk zvukový a krásný.

Pan Werich kdysi řekl, že člověk, který dokáže zřymovat tulipán s bitvou u Lipan, dokáže vnuknout posluchači pocit svobody. Něco na tom je.

Výstava a katalog s prostým názvem: Jiří Suchý

byla z postupně dodávaných materiálů celá publikace vytvořena právě v univerzitním vydavatelství. Grafickou úpravu, návrh obálky a sazbu měla na starosti vedoucí polygrafického střediska Vydavatelství UP Monika Prokopová-Reichlová, která také zajišťovala spolupráci s externí tiskárnou. Katalog obsahuje mimo jiné dobové ohlasy, množství archivních fotografií i gratulace, které oslavenci zaslaly významné osobnosti české kultury a vědy – např. Václav Havel, Jiří Menzel, Miloš Forman, Karel Gott a další.

Hip-hop, powerjóga, sněžnice:

Akademik sport centrum baví studenty UP i veřejnost

Chcete si dát do těla, ale žádné fitcentrum Vás svou nabídkou neosnilo? Chcete jet na vodu či lyžovat za dobrou cenu a s dohledem instruktora? Zajímají Vás moderní sportovní trendy? Nebo jen hledáte brigádu, v níž by se spojil sport s dobrým výdělkem? Pak si zjistíte možnosti Akademik sport centra (ASC), které funguje pod Univerzitou Palackého v Olomouci. Svě služby nabízí nejen zaměstnancům a studentům univerzity, ale také zájemcům z řad veřejnosti.

Metodikem a manažerem sportovních programů je od roku 2005 **Mgr. Tomáš Valenta, Ph.D.** Na starosti má sportovní programy (jóga, powerjóga, karate, in-

-line, orientační běh, jezdeckví) a sportovní outdoorové kurzy. Věnuje se také lektorské činnosti, především lukostřelbě a horolezectví. Pro ASC začal pracovat v roce 1997, ještě jako student rekreologie.

„Tehdy jsem organizoval letní a zimní pobytové akce pro rodiny s dětmi a pro zaměstnance univerzity, dělal jsem také instruktora v lyžařské škole. Ve sportovních programech jsem učil in-line a horská kola,“ zavzpomínal Tomáš Valenta.

„Práce pro ASC mě pořád baví, je pestrá a různorodá. Rád lidem zprostředkovávám netradiční aktivity, které mají i v mém životě významné místo. Největší radost mi přináší pohled na spokojené absolventy kurzů, které pořádám, a činnost lukostřeleckého klubu, jenž v rámci ASC vznikl,“ svěčil se manažer sportovních programů.

ASC myslí na děti, rodiny i firmy

Akademik sport centrum vychází vstříc dětem, rodinám, firmám či sportovním skupinám. Děti se mohou přihlásit na letní

pobytové tábory: v průběhu prázdnin se organizuje až pět turnusů. Už za tradiční lze považovat Léto dětí (www.letodeti.cz): příměstské tábory pro děti ve věku 3–16 let probíhají v týdenních turnusech. „Jedná se o neúspěšnější projekt ASC v rámci do-

Půjčovna a pronájem sportovního vybavení

ASC pronajímá materiál pro zajištění sportovních a rekreačních akcí:

- stoly a lavice pro cca 150 osob
- ozvučení včetně bezdrátové techniky
- párty stany
- sportovní náčiní
- trampolínu, šlapadla, jednokolky, trikke
- lyže, telemarky, snowbalade, sněžnice
- venkovní areál sportovní haly UP si pronajímají firmy a střední školy ke svým akcím se sportovní tematikou

plňkové činnosti. V letošním roce si na příměstských táborech užilo her, nejrůznějších sportovních aktivit a nových kamarádů více než patnáct set dětí," zhodnotil Valenta.

Zimní nabídku tvoří dětská lyžařská a snowboardová škola. Je organizována v průběhu ledna, února a března formou pravidelných sobotních výjezdů do blízkých lyžařských středisek. Nabídku doplňují v době jarních prázdnin pobytové akce pro rodiny s dětmi a dětský týdení pobyt s výukou lyžování. Kurzy jsou určeny dětem mladšího školního věku i teenage-

rům. Sportovní aktivity doplňují pobytové kurzy pro rodiny s dětmi v Alpách během jarních prázdnin. V době školních prázdnin – ať už podzimních, jarních či velikonočních – zajišťuje ASC pro děti zaměstnaných

Možnost brigád

V průběhu roku nabízí ASC veřejnosti brigády v oblastní lektorské a jiné činnosti:

- sportovní program – 70 lektorů na DPP
- Léto dětí – 300 instruktorů, vedoucích, zdravotníků, skladníků
- další jednorázové akce – 50 dobrovolníků na DPP

ASC UP najdete v budově loděnice za Sportovní halou UP na Lazcích v Olomouci. Zde je možné zakoupit sportovní programy, ale také provést platby za kurzy, pobytové a jiné akce pořádané centrem.

Úřední hodiny: dveře č. 18, v pracovní dny mezi 9.00–15.00 s pauzou na oběd mezi 12.00–13.00.

Kontaktpoint ASC UP je vedle hlavního vchodu do Sportovní haly (vpravo vedle obchodu s jízdními koly). Kontaktní kancelář centra slouží v letních měsících pro zázemí příměstských táborů – Léto dětí.

Tel. 585 636 449 (Kontaktpoint)

Tel. 585 636 450-2

Akademik Fitness sídlí v budově Sportovní haly UP. Zde si můžete zakoupit sportovní průkazy na všechny nabízené sporty ASC.

Webové stránky: ascup.upol.cz

rodičů příměstské tábory ve Sportovní hale UP.

Zaměstnanci ASC pravidelně organizují také akce pro firmy: starají se o sportovní a vzdělávací programy v deseti lyžařských střediscích v České republice.

Výpravy na sněžnicích nebo freeride

Pro milovníky netradičních sportů jsou určeny víkendové výpravy na sněžnicích do oblasti Kralického Sněžníku, kurzy skialpinismu a freeride v rakouských Al-

pách nebo vodácké kurzy na Slovensku. Oblíbenou akcí pro veřejnost je Horokurz – kurz základů horolezectví ve skalní oblasti Rabštejn v Jeseníkách nebo Drátník na Vysočině. Obrovský zájem je také o kurzy pro instruktory lyžování a snowboardingu.

„Letos na jaře jsme vyrazili na víkendový sjezd řeky Salzy v Rakousku, před nedávnem jsme se vrátili ze třídní výpravy na

Profil ASC

- každoročně obsahově a organizačně připravuje celouniverzitní nabídku zájmových pohybově rekreačních a sportovních aktivit na UP
- samostatně připravuje, popř. podílí se na přípravě propagujících publikací a jiných materiálů, vznikajících v souvislosti se zájmovými pohybově rekreačními a sportovními aktivitami na UP
- podílí se na zajištění sportovní reprezentace UP, na akademických přeborech a universiádách
- koordinuje svou činnost s Českou asociací univerzitního sportu, s Českou asociací sportu pro všechny a podobnými institucemi v ČR i v zahraničí
- spolupracuje s podobnými centry nebo katedrami TV a sportu na ostatních vysokých školách v ČR i v zahraničí
- spolupracuje s dalšími institucemi v rámci města a regionu, které přispívá ke zvýšení kvality a rozsahu tělovýchovných a sportovních aktivit UP

seakayacích slepými rameny Dunaje na hranici Maďarska a Slovenska. Veřejnost ráda a velmi často využívá také mobilní lukostřelnicí, která se dá postavit na travnatém podkladu téměř kdekoliv," dodal Tomáš Valenta.

Zumba, taebo, powerjóga: nejoblíbenější sporty

Olomoučané si mohou přijít zacvičit do fitcentra ve Sportovní hale UP nebo využít služeb solária a sauny (www.akademikfitness.cz). Mezi hojně navštěvované a v dnešní době módní sporty patří zumba, taebo, powerjóga a kalanetika. Podrobnější informace jsou k dispozici na www.akademikolomouc.cz v sekci „sportovní programy“.

*Dvoustranu připravila Lenka Skácelíková
Foto archiv ASC*

„Důležité je umět jednat s lidmi:

často narážíme na bariéry v samotných učitelích, lékařích či úřednících,“ svěřil se pedagog z Fakulty tělesné kultury

Ačkoliv to může znít přinejmenším zvláštně, sport jako takový Ondřeje Ješinu, odborného asistenta z Katedry aplikovaných pohybových aktivit FTK UP, až tak moc nezajímá. To, co ho naopak zajímá velmi intenzivně, je přímý kontakt s lidmi, kteří potřebují pomoc. Jeho práce s osobami se speciálními potřebami – nejčastěji se zdravotním postižením – se nejčastěji odehrává na poli školní tělesné výchovy a volnočasových pohybových aktivit. Za nejdůležitější považuje fungující systém poradenství v oblasti aplikovaných pohybových aktivit a přímou podporu dětí se zdravotním postižením při jejich začleňování do těchto aktivit. Ve spolupráci s rodiči i pedagogy se snaží „přimět“ děti se zdravotním postižením k pohybu, mluví také o nutnosti připravit jim vyhovující zázemí.

Kolik studentů se specifickými potřebami na FTK studuje?

V letošním školním roce máme na Fakultě tělesné kultury 24 posluchačů se zdravotním postižením ve všech etapách studia. Dá se ale jen velmi těžce vyčíslit, kolik studentů se specifickými potřebami na FTK studovalo od jejího začátku; je však zodpovědně říci, že řada studentů, především pak v 90. letech, neměla „na růžích ustláno“, a z různých důvodů byli

zajišťují tlumočení studentům se sluchovým postižením a asistují v praktických předmětech a na turistických kurzech studentům s tělesným postižením. Centrum APA se zaměřuje na komunikaci s vyučujícími nebo na supervizi asistentů a tlumočnicků, zajišťuje sportovně-kompenzační pomůcky i systém stipendií. Snaží se také rozvíjet volnočasové aktivity studentů. V plánu je také rozšířit nabídku Akademik sport centra, která by oslovila studenty se specifickými potřebami.

Může se FTK pochlubit neobvyklými sportovními výkony svých studentů?

Úspěšných studentů-sportovců máme spoustu. Aktuálně studujícími jsou například Tereza Diepoldová – dříve plavkyně, která se v současné době věnuje cyklistice. Tereza prodělala nadkolenní amputaci, tzn. že může používat jednu nohu. Přesto v seriálu letošního světového poháru vybojovala třikrát první místo. Ve světových tabulkách mezi postiženými cyklistkami jí patří druhé místo. Dalším úspěšným sportovcem je Marek Gergely – slovenský reprezentant v tenisu na vozíku a také účastník paralympijských her. Mezi našimi studenty figuruje i paralympijská vítězka – Veronika Vadovičová: v roce 2008 přivezla zlatou medaili z Paralympiády v Pekingu, opět pro Slovenskou republiku. Její disciplínou je střelba ze vzduchové pušky. Patrně neúspěšnější je však Petra Kurková, která je „multinásobnou“ vítěžkou a medailistkou ve sjezdovém lyžování osob se sluchovým postižením. Sbírá úspěchy na deaflympijských hrách i mistrovství světa. Studentů, kteří vyhráli nebo medailově uspěli na deaflympijských hrách, je ale celá řada – např. Tereza Wágnerová, Monika Ťuláková nebo František Kocourek.

Mají handicapovaní sportovci v Olomouci dobré zázemí?

Navzdory všemu pozitivnímu, o čem jsem už mluvil, musím bohužel konstatovat, že Olomouc úplně nejvhodnějším městem pro sport osob s tělesným postižením není. Za velmi negativní fakt považuji skutečnost, že v celém Olomouckém kraji neexistuje speciálně pedagogické centrum (SPC) zaměřené na osoby s tělesným postižením. Přímá školská

Aplikované pohybové aktivity

Termín aplikované pohybové aktivity vychází ze základní myšlenky – pochopit pohybové aktivity a tělesnou výchovu jako prostředek udržení rovnováhy mezi pocitem fyzického a psychického zdraví a také jako prostředek socializace. Aplikované pohybové aktivity označují pohybové aktivity, v nichž se vytváří prostor pro osoby s postižením, a to v souladu s jejich zájmy a schopnostmi. Zabývají se aplikovanou tělesnou výchovou na školách všech typů, rekreačními pohybovými aktivitami a sportem pro osoby s různými typy postižení.

poradenská služba je realizována pouze v Kroměříži nebo v Brně. Několikrát jsme se setkali s tím, že žák s převažujícím tělesným postižením řeší podporu ze strany SPC určeného pro žáky s mentálním postižením, což osobně považují za chybné. Ve velkých ústavech nebo při rehabilitačních a léčebných ústavech vznikají sportovní oddíly a sportovní zájmové kroužky pro osoby s tělesným postižením. Nutnou podmínkou vzniku podobných oddílů je dostatek sportovně aktivních osob s tělesným postižením. Olomouc podobné sportovní oddíly nevytváří, protože je sportovců jednoduše málo a oddíly se nenaplní.

Takže žádná pozitivní zpráva nakonec?

Až tak špatné to není. Samozřejmě existují i výjimky. Musím zmínit především Atletický klub v Olomouci, který pracuje velmi dobře bez ohledu na to, jaké atlety – z hlediska typu postižení – vychovává. Přístup Atletického klubu je příkladný pro všechny sportovní oddíly nejen v Olomouci, ale troufám si říci, v celé České republice. Také Trend vozíčkářů už dávno zařadil pohybové aktivity ve spolupráci s Centrem APA do nabídky služeb. Osobám se zrakovým postižením (především pak dětem a žákům) bude sloužit nově vznikající komplex v Řepčíně. V osobě speciálního pedagoga Mirko Spurnika máme jistotu, že sport osob se zrakovým postižením nabere v Olomouci ten správný směr. Na pohybové aktivity dětí se zrakovým postižením a na pozitivní formování motorických kompetencí má výrazný vliv také práce pracovníků Společnosti pro ranou péči v Olomouci. Oblastní unie neslyšících a především oddíl Skivelo pak vychovává úspěšné sportovce se sluchovým postižením. Pro další zlepšení stavu nabídky pohybových aktivit studentů na celé UP bude ale nutné urazit ještě kus cesty.

Ve spolupráci s Martinem Kučerou zodpovědným za podporu studia studentům se zdravotním postižením na FTK Lenka Skáceliková

nuceni studia ukončit. Pokud bych si dovolil udělat velmi hrubý odhad celkového počtu studentů, uvedl bych číslo kolem padesátky. Nejčastěji šlo o studenty s tělesným a sluchovým postižením, výjimečně se zrakovým.

Jak těmto studentům vychází fakulta vstříc?

Na FTK funguje Centrum aplikovaných aktivit: zajišťuje kompletní servis potřebný pro zdárný průběh studia. Metodicky spolupracuje s centrem na Pedagogické fakultě, které je zodpovědné za koordinaci studia studentů se speciálními potřebami na celé univerzitě.

Čím konkrétně se Centrum aplikovaných aktivit zabývá?

Náplň práce je široká – zaměstnanci komunikují se studenty dříve, než nastoupí, zabývají se úpravou podmínek přijímacího řízení, tvorbou individuálních vzdělávacích plánů,

Vznik Katedry aplikovaných aktivit FTK UP

Katedra aplikovaných pohybových aktivit vznikla v roce 1991, „duchovní matkou“ byla profesorka Hana Válková. Katedra APA vznikla na základě Katedry učitelství TV pro 1. stupeň ZŠ, která se také orientovala na TV pro obory speciálního školství. V praxi se totiž ukázalo, že chybějí učitelé TV a další pedagogičtí pracovníci, kteří by byli skutečnými odborníky při začleňování žáků se zdravotním postižením do školní tělesné výchovy, zařazování pohybových aktivit ve volnočasových organizacích a organizacích zabezpečujících sociální péči.

České akademické hry: nejvíce cenných kovů nasbírali plavci

Celkem 23 zlatých medailí v plaveckých disciplínách si z letošních Českých akademických her, které se konaly při Českém vysokém učení technickém v Praze, přivezla reprezentace Univerzity Palackého. Nejúspěšnějším sportovcem UP na hrách se stal plavec Martin Baďura ziskem deseti zlatých medailí. Mezi dívkami pak zabodovala ploutvová plavkyně Zuzana Svozilová, která získala čtyři zlaté medaile.

V konečném bodování obsadila univerzitní reprezentace sedmé místo mezi 43 přihlášenými vysokými školami. Kromě plavání a ploutvového plavání si olomoučtí reprezentanti přivezli z Prahy i dvě zlaté medaile z atletiky, a to z desetiboje mužů (Marek Ošmera) a ženské štafety. Svě loňské zlato bez problému obhájil ženský volejbalový tým a na nejcennější kov dosáhl také Karel Slepica ve vodním slalomu (sjezd – K1). „K účasti na ČAH 2011 bylo přihlášeno 162 sportovců, bohužel

skutečný počet reprezentantů UP byl výrazně nižší. Důvodem jejich neúčasti byla deklarovaná zranění před zahájením ČAH či nezbytnost plnění studijních povinností na jednotlivých fakultách,“ řekl proděkan pro vnitřní organizaci a další vzdělávání FTK Vítězslav Prukner, koordinátor olomouckého týmu. Zlatí medailisté získávají za úspěšnou reprezentaci univerzity mimořádné sportovní stipendium ve výši 2 000 Kč za každou zlatou medaili. „Poděkování patří nejen našim reprezentantům, ale i všem garantům jednotlivých sportů, kteří zajistili účast sportovců UP a v sedmi případech také osobně působili jako trenéři družstev přímo v dějišti ČAH 2011,“ dodal Prukner.

Konečné pořadí škol bezkonkurenčně ovládly pražské vysoké školy. Loňské prvenství obhájili sportovci z Univerzity Karlovy, na druhém místě se umístilo pořadatelské ČVUT a třetí pozice připadla Vysoké škole ekonomické.

Více o ČAH 2011 na www.ceskeakademickehry.cz.

Ondřej Martínek, foto Petr Zatloukal

Nordic walking 2011: nový olomoucký rekord

Tři sta padesát dva chodců zdolalo 10. května dohromady sedm set padesát pět kilometrů. Sportovci všech věkových kategorií tímto vytvořili v tzv. severské chůzi nový olomoucký rekord, a to jak v počtu zúčastněných, tak i v překonané vzdálenosti. Nejmladší účastník měl dva roky, nejstarší jednaděvadesát let.

Pohyb patří k základním preventivním opatřením civilizačních onemocnění. Nordic walking je nová pohybová aktivita určená všem věkovým kategoriím. Jde o chůzi se speciálními holemi, kdy dochází k vyššímu energetickému výdeji, k zapojení většího množství svalů. Tato sportovní disciplína pocházející z Finska je vhodná i pro starší osoby kvůli lepší stabilitě při chůzi. „Mezi velké propagátory této aktivity patří na Univerzitě Palackého nejen Fakulta tělesné kultury, ale i Lékařská fakulta, a to ve spolupráci s Nadačním fondem Pro srdce Hané,“ sdělila Eva Sovová, organizátorka akce z Lékařské fakulty. „V loňském roce se poda-

řilo v Olomouci ustanovit první český rekord v této chůzi. Letos jsme se spojili s organizací Nordic walking live a českým výrobcem nordic walking holí BIRKI a společně jsme uspořádali další pokus o český rekord, tentokrát v sériové chůzi v sedmi českých městech,“ dodala docentka Sovová.

K dobré náladě přispěl i doprovodný program (vystoupení tanečních skupin Holky z Chválkovic a Lola's Dance či oslava 70. výročí veslování v Olomouci). Poděkování patří všem sponzorům, stejně tak studentům Lékařské fakulty, kteří se ujali organizace.

Milada Hronová, foto Marek Otava

+ KRÁTCE

Sportovní den: atmosféru umocnilo slunečné počasí

Ve spolupráci s Moravskou vysokou školou uspořádala Univerzita Palackého 18. května tradiční Sportovní den. V jeho nabídce ani letos nechyběly jak klasické, tak i méně známé disciplíny. K aktivní náladě mnohých zaměstnanců i studentů obou škol přispěly slunečné počasí i rektorské volno, které pro tento den udělil rektor UP i rektorka MVŠ.

Již od ranních hodin se sváděly basketbalové boje v tělocvičně v Hynaisově ulici. Na koleji B. Václavka pak některé studenty a zaměstnance přitáhly aerobik-zumba či aerobik-taeba. V průběhu dne si účastníci mohli vyzkoušet také méně tradiční disciplíny: taeba, powerjogu, speedminton, spinning, squash, frisbee, speedminton, indoorcycling, či lukostřelbu. Skalní příznivci tradiční spor-

tovní aktivity pak ve Sportovní hale UP soupeřili v badmintonu či v kopané. Fotbalové boje se však sváděly také na holičském hřišti, kde tamní mužstva soupeřila o Pohár děkana FF UP. I v letošním roce zvítězila Katedra žurnalistiky, když ve finálovém zápase porazila Katedru politologie 3:0, a to dvěma zásahy Mgr. Radka Palaščíka, vedoucího oddělení komunikace UP. „I když mužstvo žurnalistiky postoupilo do finále až po penaltovém dramatu, kde se štěstím vyřadilo nakonec bronzové psychology, je potřeba říci, že v průběhu celého turnaje žurnalisté inkasovali pouze jedinkrát. Myslím, že pohár je v dobrých rukou,“ řekl za vítěze Mgr. Radek Palaščík.

Sportovní nabídku, kterou tradičně zajišťuje Akademik Sport Centrum UP, letos rozšířila Moravská vysoká škola Olomouc o cvičební hodiny disco latino, H.E.A.T., chi-toning a spinning, pro pětičlenné týmy pak byla od 10 do 14 hodin připravena Manažerská hra plná investic a šifer. V rámci nabídky Moravské vysoké školy se také běželo do 18. patra v Regionálním centru Olomouc.

-map-, foto -sh-, -mo-

Osobnosti na UP

Univerzita Palackého hostila vědce, um

Vladimíra Dvořáková

Akira Furusawa

Tomáš Sedláček

Jiří Bártek

Pavel Rychetský

Norman L. Eisen

Ivo Šmoldas

V Olomouci zasedali rektori

Ne jeden rektor, ale hned desítky nejvyšších představitelů českých vysokých škol se na jaře objevily v Olomouci. Univerzita Palackého totiž hostila počátkem dubna 110. Plénium České konference rektorů v Uměleckém centru UP. K řadě projednávaných témat patřily zejména aktuální problematika financování vysokých škol a koncepční otázky budoucnosti terciárního vzdělávání.

Ivo Šmoldas o víně jako fenoménu

Básník, spisovatel, překladatel a publicista Ivo Šmoldas byl v dubnu jedním z hostů třetího ročníku mezinárodní vědecké konference Vín jako multikulturní fenomén. Ivo Šmoldas se také ujal vstupní debaty na téma Vín jako intelektuální excitant. Enologické konference, olomoucké sympozium nevyjímaje, navíc umožňují předmět enologického bádání nejen všestranně analyzovat, ale také degustovat a konzumovat k fyzickému i psychickému blahu konferujících.

Mikuláš Dzurinda diskutoval o EU

V rámci projektu „Evropská unie 2011 – Krize Evropy?“ se v dubnu uskutečnila na univerzitě první ze série přednášek zabývajících se současnou problematikou států sedmadvacítky. Svůj pohled přišel představit slovenský ministr zahraničních věcí, předseda tamní nejsilnější koaliční strany SDKÚ-DS a zároveň někdejší předseda slovenské vlády, Mikuláš Dzurinda. V úvodu prvního setkání zdůraznil důležitost nadstandardních vztahů České a Slovenské republiky, přičemž vzpomněl na svůj osobní zážitek s Olomoucí, a to povinnou vojenskou službu.

O lobbingu s Pavlem Teličkou

Jen dva dny po vystoupení Mikuláše Dzurindy na půdě olomoucké univerzity zavítal na další přednášku a diskusi někdejší český diplomat a první český eurokomisař Pavel Telička. Jeho vystoupení bylo z velké části věnováno integraci České republiky, přístupovým jednáním a současné pozici ČR mezi státy sedmadvacítky. Pavel Telička mj. prezentoval vlastní zkušenosti z doby, kdy byl součástí vyjednávacího týmu o přistoupení ČR i ze svého působení v Prodiho

komisi. Krizi Evropy pak vidí zejména v erozi politické kultury a efektivity.

Ivana Plíhalová královnou majálesu

Po mnohaleté „vládě mužů“ usedla letos na majálesový trůn žena: studenti UP si za královnou Majálesu 2011 zvolili Ivanu Plíhalovou, herečku Moravského divadla Olomouc a moderátorku Českého rozhlasu. Korunovační ceremoniál na Horním náměstí odstartoval průvod masek městem i celý další program letošních studentských slavností. Hosty majálesu byli i zástupci vedení univerzity a města či loňský král majálesu – světoznámý fotograf Jindřich Štreit. Zahájil ještě „nesesazen z trůnu“ výstavu studentských návrhů plakátu pro Majáles UP 2011.

Pavel Rychetský přednášel o ústavě

Zcela zaplněná Aula Právnické fakulty přivítala na počátku května předsedu Ústavního soudu České republiky a člena Vědecké rady olomouckých práv Pavla Rychetského, který se ve své přednášce věnoval aktuálním otázkám ústavního soudnictví v České republice. Pavel Rychetský se také dostal k diskusím o tzv. soudcokratici, k někdy namítanému aktivismu Ústavního soudu či nálepce „třetí komory“, za kterou je občas Ústavní soud pejorativně označován zejména představiteli politické scény.

Norman L. Eisen, velvyslanec USA

Norman L. Eisen, velvyslanec Spojených států amerických v České republice, navštívil v květnu Univerzitu Palackého, kde jej ve své pracovně přivítal rektor Miroslav Mašláň. Společně se věnovali otázkám bližší spolupráce mezi českými a americkými univerzitami. V Kapli Božího Těla Uměleckého Centra UP pak ambasador Eisen přednášel a diskutoval se studenty olomoucké univerzity na téma Vztahy mezi Spojenými státy a Českou republikou a jejich mezinárodní kontext. Norman L. Eisen se v průběhu jednodenní návštěvy Olomouce setkal také s představiteli Olomouckého kraje a města.

Vědec nobelovské třídy Jiří Bártek

Na začátku června se v aule Přírodovědecké fakulty UP uskutečnila další

Ělce i politiky z celého světa

z cyklu vědeckopopulárních přednášek významných absolventů Univerzity Palackého. Jejím autorem byl jeden z nejvýznamnějších českých vědců současnosti, profesor Jiří Bártek, vedoucí laboratoře Cell Cycle and Cancer ve výzkumném ústavu Danish Cancer Society v Kodani, jenž patří ke světové špičce v oblasti biologického výzkumu buněčného cyklu u normálních a nádorových buněk. Pro výjimečné výsledky své vědecké práce je často řazen do kategorie tzv. nobelovské třídy vědců.

Vladimíra Dvořáková o extremismu

V srpnu zorganizovala Pedagogická fakulta již 18. ročník letní školy na téma Multikulturalismus, extremismus a moderní dějiny ve výchově k občanství. Základní témata letní školy rozšířila i politoložka VŠE v Praze profesorka Vladimíra Dvořáková zamyšlením nad příčinami a důsledky potíží, se kterými se aktuálně vypořádává Česká republika. Letošní letní škola přivítala na padesát účastníků z celé České republiky. Mezi přednášejícími nechyběl také ani Václav Žák, šéfredaktor dvouměsíčníku Listy.

Konstruktér teleportace Akira Furusawa

Díky spolupráci s vědci z Přírodovědecké fakulty navštívil Olomouc významný japonský fyzik, profesor Akira Furusawa z The University of Tokyo, který jako první na světě provedl teleportaci kvantového šumu. Úspěšný experiment dokončil v roce 1998 na California Institute of Technology, a odstartoval tak novou oblast výzkumu v kvantové optice založenou na elektro-optické kontrole kvantového šumu. Při své návštěvě olomoucké univerzity obdržel mj. Pamětní medaili UP za přínos k vědeckým kontaktům mezi UP a Tokijskou univerzitou.

Ekonom Tomáš Sedláček hostem oslav

Výročí patnácti let poskytování vzdělání budoucím pracovníkům v sociálních či humanitárních službách si ve čtvrtek 15. září připomněla CARITAS – Vyšší odborná škola sociální Olomouc, která vedle vyššího odborného studia nabízí také bakalářské studium ve spolupráci

s olomouckou Cyrilometodějskou teologickou fakultou. V zaplněném sále arcibiskupství se jí jako přednášející i posluchač zúčastnil např. ekonom Tomáš Sedláček z Fakulty sociálních věd UK, mj. člen Národní ekonomické rady vlády (NERV).

Patrik Ouředník hostem Ex Libris

Počátkem listopadu se stal hostem cyklu Ex Libris, v jehož rámci mají studenti možnost setkat se na půdě Filozofické fakulty s českými literáty, spisovateli a překladateli Patrikem Ouředníkem. Literát, jenž kvůli perzekuci za minulého režimu emigroval do Francie, kde žije dodnes, diskutoval se studenty nejen o své práci autora prózy a poezie, ale také o svých překladech (Boris Vian, Jacques Brel ad.). Mezinárodního ohlasu dosáhly jeho prózy Europeana. Stručné dějiny dvacátého věku či Příhodná chvíle, 1855, byly přeloženy do více než dvaceti jazyků.

Egyptologie podle Ladislava Bareše

O úspěších českých egyptologů i vykrádání egyptských hrodek promluvil v listopadu na půdě Filozofické fakulty profesor Ladislav Bareš, ředitel Českého egyptologického ústavu při Univerzitě Karlově. Významný vědec se věnoval především tématu výzkumu v lokalitě Abúsír, kde naši archeologové intenzivně pracují více než padesát let. Profesor Bareš se ale mimo pohřebiště šachtových hrodek v Abúsíru zabývá i vývojem staroegyptského náboženství či dějinami egyptologického bádání u nás. Přednáška tedy byla určena nejen našim mladým historikům.

Martin Hilský představil padouchy

Přední český překladatel Shakespeara díla, profesor Martin Hilský, v Aule FF UP v listopadu „představil“ významné Shakespearovy padouchy. Na základě úryvků z Shakespearových dramát charakterizoval hlavní tři typy zloduchů, na které můžeme snadněji, než si myslíme, narazit i v dnešní době. Fascinující přednášku s názvem Geneze zla: Shakespearovi padouši si přišly poslechnout desítky zájemců nejen z univerzitní půdy, ale také z řad veřejnosti. O čtrnáct dní dříve ocenil Hilského prezident republiky, když jej vyznamenal Medailí Za zásluhy o stát v oblasti kultury a školství.

Pavel Urbášek:

Bez vnímání dobového kontextu dějiny deformujeme

O úskalích interpretace minulosti (nejen) na základě seznamů Státní bezpečnosti

Seznamy spolupracovníků bývalé Státní bezpečnosti a zejména údaje, které v nich identifikují významné či výrazné osobnosti současné české společnosti, patří k vděčným mediálním tématům. Novinářský přístup k tzv. vyrovnávání se s minulostí však obvykle nemůže či nechce postihnout složitost jednotlivých „kauz“. Objektivní informaci mnohdy nahrazuje prvoplánový příběh o „odhalení“ a zjednodušená sdělení, recyklovaná na dalších a dalších informačních serverech nakonec přináší často zkreslený, neúplný či zcela mylný výsek reality. Na začátku července zveřejnila MF Dnes další takový „případ“ – tentokrát se týkal profesora Jiřího Bártka, jednoho z nejvýznamnějších českých vědců, který se řadu let úspěšně věnuje výzkumu biologie nádorů. Novináři objevili jeho jméno v archivu vědecko-technické rozvědky StB. O ní, ale i o obecném problému objektivní interpretace minulosti, jsme hovořili s ředitelem Archivu UP PhDr. Pavlem Urbášekem, jehož hlavní odborný zájem představuje právě oblast soudobých dějin.

Jak se dívá historik, zabývající se novodobými dějinami, na novinářské texty, které čas od času odhalují jména některých významných osobností na seznamech StB? Před prázdninami se například vynořila kauza profesora Bártka...

Nechci se rozhodně vyjadřovat ke konkrétní kauze prof. Bártka. Neznám ten spis, a i kdybych ho znal, tak pochybuji, že bych k tomu jakkoli dokázal zaujmout stanovisko v duchu, jaký zvolila MF Dnes. Nechápu totiž historickou interpretaci jako hledání „dobra“ a „zla“. Tyto dvě kategorie se totiž většinou nevyskytují v esenciální podobě ani v historii, ani v životě každého z nás. Z obecného pohledu problém tkví v tom, jakým způsobem hodláme do historie nahlížet. Základním „kukátkem“ našeho pohledu do minulosti musí být kontext. Dříve se tomu říkalo historická metoda – musíme totiž pojímat

dané události v rámci co možná nejširších dobových souvislostí.

Jestliže se použije jiný úhel pohledu – dnes třeba tolik častá morální hlediska – tak náš pohled na dějiny deformujeme. Historiografie je subjektivní záležitost: i historik je subjekt, který má nějaké zkušenosti, názory, postoje, je ovlivněn nějakou ideologií a ať chce nebo nechce, tak toto vše vnáší – třeba jen výběrem tématu – do své interpretace. A aby svoji subjektivitu minimalizoval, pak se musí neustále poměřovat s dobovým kontextem. A to samozřejmě novináři nedělají. V konkrétním případě prof. Bártka hrálo roli jistě i to, že se v uplynulé době sám poměrně výrazně objevoval v médiích, hovoří se o něm jako o možném kandidátu na Nobelovu cenu, po určité době se objevil také v Olomouci, byla okurková sezóna... A bohužel, podle mých informací zrovna v MF Dnes se postupuje

často tak, že pokud se v jejich zorném poli objeví nějaká výrazná osobnost, tak si ji hned prolustrují, zda se v příslušných seznamech nachází. Což je dnes velmi jednoduché.

A asi nemůžeme dost dobře od novinářů očekávat, že by na titulní straně a s palcovými titulky psali o těch na „druhé straně“ – o těch, kteří ke spolupráci se Státní bezpečností nutili své „oběti“...

Ano – ale to lze zaznamenat i u historiků. Je bohužel fakt, že historii vždycky píše vítězové, nikdy by se ale nemělo zapomínat na to, že u jakéhokoli konkrétního tématu by měla být zřejmá snaha se na tu „druhou stranu“ dostat. Problém žurnalistické interpretace minulosti tkví také ve specifickém stylu. Noviny s velkou chutí odhalí „nepřítele“, poté následují emocionální „obranářské“ reakce. Tento postup do značné míry znemožňuje porozumět všem rozmanitým okolnostem, o kterých víme jen velmi málo. Moc médií spočívá také v tom, že leckdy nezveřejní ani reakci, která se pokouší podívat se na daný problém z jiného úhlu. Černobílá vyhrocenost médiím vyhovuje. Média disponují v tomto ohledu velkou mocí, která – podle mého názoru – není dostatečně vyvážená odpovědností.

Před rokem uspořádal Ústav pro soudobé dějiny workshop, na kterém se sešli historici, kteří se zabývají soudobými dějinami, s některými novináři. A bohužel se ukázalo, že tyto dvě sféry jsou takřka naprosto nepropojitelné. Novináři jednoznačně zdůrazňovali specifickou práci novinářské práce a nebyli schopni akceptovat skutečnost, že jejich vliv je dvousměrný: že nedávají do novin jen to, co chce veřejnost, ale že také mají na veřejnost obrovský vliv.

Tím spíše je tedy asi dost problematické jednání konkrétního člověka hodnotit v rámci nějakého novinového článku nebo reakce na něj.

Ale i to je problém, který platí i pro historiky. Tvrdím, že nejprve musíme postupovat od obecného ke konkrétnímu. Pokud dnes neexistuje obsáhlá studie o fungování vědeckotechnické rozvedky jako celku, pak se těžko můžeme adekvátně vypořádat s konkrétními případy lidí, kteří uvízli v agenturních sítích této zpravodajské služby.

Může se vůbec nějakého hodnocení dopustit historik?

Z pohledu metodologie historické práce neslouží historik k tomu, aby se v dané chvíli a jednou provždy s historií „vypořádal“ či se s ní „vyrovnal“. Historik není prokurátor, soudce či dokonce popravčí. Historik tady také není od toho, aby hodnotil a soudil dobově podmíněnou morálku a etiku. Morálka a etika odbojáře z roku 1944 či jakékoliv osoby, která se v dějinách pohybovala v mezních situacích, je jiná, než morálka člověka, který sedí v roce 2011 u počítačové klávesnice a píše – či spíše spekuluje – svá morální moudra. Pochopitelně, někdo v mezních zkouškách obstojí více, jiný méně; leckterý tyto zkoušky nezvládne. Jaké dnes máme právo k tomu, abychom takového člověka černobíle odsoudili? Historik má popisovat, jak to vlastně bylo; přitom si musí být

„Pochopitelně, někdo v mezních zkouškách obstojí více, jiný méně; leckterý tyto zkoušky nezvládne. Jaké dnes máme právo k tomu, abychom takového člověka černobíle odsoudili?“

vědom, že nikdy nepopíše v absolutním slova smyslu „jaké to bylo“, protože minulost vnímá zprostředkovaně pomocí historických pramenů, které pouze historickou skutečnost tak či onak reflektují. Jak už jsem řekl – přitom musí brát v potaz historický kontext, který omezuje převahu jeho subjektivních názorů.

Jenže u někoho subjektivita převáží. Nakonec se to objevilo i v případě pana profesora Bárta, kdy dali slovo bývalému řediteli Ústavu pro studium totalitních režimů Pavlu Žáčkoví, který prohlásil, že komunisti tady všechno zničili a pak to kradli v zahraničí. To je ale strašná hloupost – historik vůbec nemá něco takového říkat.

Proč to tedy říká?

To je bohužel záležitost, která souvisí se vznikem, existencí a podstatou toho ústavu. Ať už si o akademické svobodě a autonomii dnes myslíme cokoli, tak to je – a vždycky byl – základní mechanismus, který umožňuje, aby se vědec oddálil od

mocensko-politických struktur. Jestliže ale vznikne tak zvaný badatelský ústav orientující se na soudobé dějiny, který je organizační jednotkou státu a nepřímo (prostřednictvím rady ústavu jako řídicího orgánu) je řízen Senátem, pak legislativci, ale i společnost připustila, aby do výkladu soudobé historie ingerovala politika, a to dokonce v institucionální podobě. I ve svobodném a demokratickém státě politikové hodlají ovlivnit interpretaci historických událostí. Domnívají se totiž, že způsob interpretace historie a následná edukace této disciplíny legitimizuje jejich dnešní politické postoje. A je úplně jedno, jestli Senát do čela takové instituce jmenuje radu s levicovou nebo pravicovou převahou. Tohle má hluboké kořeny. Až do konstituování pozitivistické historiografie v 19. století byla historiografie disciplínou převážně aktivistickou. Ne nadarmo se říká, že historiografie je druhé nejstarší řemeslo na světě. Po prostituci, dodávám.

Jak je to tedy s tím vyrovnáním se s minulostí z pohledu historika? Jak se lze vypořádat například se seznamy StB v konkrétních individuálních případech?

Vyjadřovat se hodnotícím způsobem je dosti sporné. Do jisté míry lze říci, že se tomu historici spíše vyhýbají – pokud ovšem nepřistoupí přímo a jednoznačně k negativní interpretaci. K příslušným materiálům se dnes samozřejmě lze dostat, ale abychom měli skutečně elementární znalosti, museli bychom ty informace velmi opatrně a pečlivě vážit a především je svázat s tím tehdejší systém. A to už je trochu problém. A hlavně by se muselo hovořit s těmi dotčenými, jak s tím naverbovaným spolupracovníkem, tak s jeho rozvědčíkem. A oni by museli být ochotni hovořit. A i když ochotni jsou, je třeba se nějak vypořádat s tím, jak s tou výpovědí naložit. A to není jednoduché nikdy. Mohu uvést příklad, který podle mého názoru složitost interpretace minulosti dobře ilustruje. Dobře jsem se znal s odbojářem z druhé světové války, který na sklonku druhé světové války uprchl před zatčením na Slovensko k partyzánům. Podstatnou část svého života žil v obavách, že jejich skupinu prozradil bratr. Mimochodem – tento bratr byl odsouzen k trestu smrti, exekuci již nacisti nestihli a po roce 1948 ho zavřeli na dvanáct let komunisti. Až mému známému odbojáři jeden z kolegů historiků, který se tím případem zabýval, řekl, že se jeho bratr choval naprosto statečně. Byla to pravděpodobně milosrdná lež, ze spisu k jinému případu totiž jasně vyplynulo, že tu skupinu prozradil právě ten bratr. Když jej gestapáci zatkli, drželi ho ve vazbě a nasadili k němu svého člověka – volavku. A ten jej přemluvil, ať se na všechno vykašle a své

PhDr. Pavel Urbásek,

ředitel Archivu UP, se v rámci své vědecké činnosti věnuje oblasti soudobých dějin a orální historii. Je autorem spoluautorem monografií Univerzita v Olomouci 1573–2009 (2009), Vysockoškolský vzdělávací systém v letech tzv. normalizace (2008), Vítězové? Poražení? (2005), Kapitoly z dějin univerzitního školství na Moravě v letech 1945–1990 (2003). Působí jako člen hodnotícího panelu GAČR (dějiny 19. a 20. století); sám je řešitelem a spoluřešitelem čtyř projektů GAČR. Za monografií Vítězové? Poražení? obdržel spolu s prof. Miroslavem Vaňkem ocenění Historická kniha roku 2005.

spolupracovníky z illegality prozradí. A tak mluvil, možná i o svém bratru; nebo naopak bratra zachránil na úkor jiných. Prostě nevydržel tlak, který si ani nedokážeme představit – a gestapáci zatkli na padesát lidí, z nichž některé popravili, některé odsoudili k dlouholetému vězení...

Je ale o takovém člověku možné říct, že „selhal“?

Právě – co se s tím dá dělat?! Můžeme takového člověka pranýřovat z morálních důvodů? Vždyť nevíme vůbec nic! Vždycky zůstane prostor, se kterým si nevíme rady. A tohle je potom prostor, který je naplňován subjektivismem, černobílým pohledem a aktivismem, přičemž tyto vyhraněné postoje mohou mít nejrůznější příčiny. Ale nejhorší je, když se do toho začne zavádět morálka, formulovaná pěkně v teple u káfička. My to přece musíme chápat v kontextu té doby, a ne si – u toho káfička – říkat, jaký byl kdo grázl. A s těmi seznamy StB jde o podobný princip. I kdyby se podařilo sebrat všechny materiály, tak nenaplněný prostor zůstane. A pokud si toto neuvědomují ani někteří historici, jak by si to měli uvědomovat novináři?

Jaký je tedy tento konkrétní kontext? Co vlastně víme o vědecko-technické rozvedce?

Historikové o vědecko-technické rozvedce nevěděli prakticky nic, protože její materiály byly uloženy do vzniku Ústavu pro studium totalitních režimů, resp. Archivu bezpečnostních služeb, u polistopadové rozvedky. Takže nebyl dostatek času, aby se do toho někdo pustil. Teprve v letošním roce vyšla kniha vzpomínkových textů kmenových vědeckotechnických rozvědčíků. Pod názvem „Pomohli jsme sestřelit Poerse“ je shromáždil Věroslav Sobek, který

stál u vzniku vědecko-technické rozvědky a později ji i vedl. K těm textům musíme samozřejmě přistupovat opatrně, protože jsou to vzpomínky, které v současné době nemáme s čím konfrontovat, nicméně fungování rozvědky je zde popsáno poměrně dobře. Vznikla v první polovině padesátých let, v době, kdy se začala utvářet tzv. vědecko-výzkumná základna a mocenské centrum a příslušná řídicí místa si uvědomovala odstřížení československé vědy od Západu. Zároveň si také byli vědomi toho, že v západním kapitalistickém světě samozřejmě existuje průmyslová špionáž, ale protože tamní podniky vlastní ve většině soukromé korporace, tak se i průmyslová špionáž děje více méně na soukromé, podnikové úrovni, na úrovni vlastníků těch podniků. Kdežto tady všechno vlastnil stát, a tedy vznikla státní tajná služba, která se touto problematikou zabývala. I dnes je

„Pokud rozvědka tuto cestu umožnila a podporovala, pak tak činila proto, aby vědce nějakým způsobem „vytěžila“. A to mnohdy formou, kterou si vědec nemusel ani dostatečně uvědomovat. Nemuselo tak jít pouze o získání konkrétních materiálů.“

ochrana ekonomických zájmů té které konkrétní země v gesci ochranné tajné služby – kontrarozvědky. Vědecko-technická rozvědka disponovala tzv. analytickým oddělením, které mělo za úkol budovat kontakty s vědeckým světem. Rozvědky potřebovali od vědců konkrétní podněty, museli vědět, co mají na Západě získat. A když něco získali, např. dokumentaci nebo přístrojovou techniku, tak tyhle věci vraceli vědcům zpátky, aby se takto získané poznatky legalizovaly doma, eventuálně byly využity v praxi.

Jakým způsobem rozvědka kontaktovala sféru vědy a výzkumu?

Kontakt rozvědky se sférou vědy a výzkumu probíhal různými cestami. Existovaly oficiální kontakty, kdy příslušníci rozvědky komunikovali s řediteli ústavů ČSAV, akademickými funkcionáři či s představiteli různých řídicích grémií, majících na starosti vědu a výzkum; do těchto organizačních struktur rozvědka nasazovala i své lidi. Mezi konkrétní vědeckou komunitou si rozvědka budovala síť tzv. ideových spolupracovníků, které posléze zavazovala ke spolupráci agenturní cestou.

Jak fungovala rozvědka v zahraničí?

V zahraničí fungovala vědecko-technická rozvědka dvojím způsobem, a to buď „legálně“ nebo „nelegálně“. Při legální činnosti rozvědky působil pod diplomatickým krytím na ambasádě či na zastoupení podniků zahraničního obchodu, přičemž druhá strana většinou věděla, že jde o rozvědky.

Rozvědky byly tedy pod permanentní kontrolou kontrarozvědných orgánů příslušné země a záleželo na tom, jak byl šikovný a jak se mu podařilo se této kontrole zbavit. Tzv. nelegální rozvědka vyškolila a vybavila je fiktivním životní identitou. Takto připravený nelegál poté emigroval a pokusil se pracovním umístit v příslušné vědecké oblasti. O činnosti „nelegálů“ nevíme v podstatě nic, i zmíněná publikace popisuje podrobně pouze „legální“ rozvědku. Víme pouze, že „nelegální“ jak z vědecko-technické, tak z politické rozvědky Československo po roce 1989 stahovalo. Je obtížné spekulovat o příčinách spolupráce jednotlivých československých vědců s rozvědkou. Domnívám se ale, že rozhodující příčinou bylo umožnění cest či dokonce dlouhodobějších pracovních pobytů na Západ. Pokud rozvědka tuto cestu umožnila a podporovala, pak tak činila proto, aby vědce nějakým způsobem „vytěžila“. A to mnohdy formou, kterou si vědec nemusel ani dostatečně uvědomovat. Nemuselo tak jít pouze o získání konkrétních materiálů. Například vědec-spolupracovník už jen svým působením v příslušném pracovním kolektivu „otevíral“ rozvědkám cestu k dalšímu – pro spolupracovníka nevědomému – „rozpracování“ členů příslušné vědecké komunity. A k tomu mohli rozvědkám posloužit nejrůznější informace – bydliště, majetkové poměry, koníčky, vztah k alkoholu a k ženám či třeba výše splácené hypotéky. Ve vztahu spolupracovník-tajná služba totiž „tahá“ spolupracovník vždy za „kratší konec“. To je jedna rovina. Musíme si také uvědomit vůbec pozici tzv. vědeckovýzkumné základny v Československu před rokem 1989. Tato základna byla neobyčejně mohutná (před rokem 1989 působilo v oblasti vědy a výzkumu více než 180 tis. pracovníků) a byla štědře dotována státem a podnikovou sférou (4 % HDP). Současně ale byla autarkní a mezinárodně uzavřená nejen ve směru západním, ale také ve směru východním. Každá ze zemí tzv. socialistického tábora si budovala podobně izolovaný vědeckovýzkumný svět, adekvátní svým ekonomickým potřebám; v Sovětském svazu se špičková věda koncentrovala ve vojenském sektoru a přísně se utajovala.

Co naše věda a výzkum před rokem 1989?

Naše věda a výzkum před rokem 1989 byla také do jisté míry samoučelná, protože stávající ekonomický mechanismus upřednostňující kvantitu před kvalitou nedával světu vědy dostatečné inovační stimuly.

A ještě jeden aspekt – především v období tzv. normalizace (1969–1989) zasahovala politická policie do prostředí vědy a výzkumu z kontrolních důvodů. Před časem jsem se věnoval výzkumu vysokoškolského systému v Československu a zajímalo mne,

co „estébáci“ po těch vystrašených vysokých školách v době normalizace vlastně chtěli. Zajímalo mne to ze systémového hlediska, takže jsem se snažil dostat spíše k analytickým materiálům, nebral jsem v potaz spolupracovnické dokumenty. A jsem hluboce přesvědčen, že v naprosté většině případů nešlo o hledisko státní bezpečnosti, to můžeme snad připustit při sledování zahraničních studentů rekrutujících se v tomto období zejména z tzv. spřátelených arabských zemí. Státní bezpečnosti, resp. její kontrarozvědné složce šlo o to, aby vysokoškolské učitele ještě více zastrašila. Tajná policie chtěla dát najevo: „my jsme to ucho, které slyší a když chce, tak vás má v rukou“. Proto z dnešního pohledu jsou konkrétní případy leckdy až směšné. Můžu uvést příklad. Šlo o člověka, který uvízl ve spárech StB na olomoucké univerzitě. Byl to anglista a rusista, který v roce 1969 vyjel na studijní pobyt do Austrálie. Napsal odtud dopis tehdejšímu děkanovi filozofické fakulty Daňhelkovi, v němž se svěřil, že neví, jestli se má vrátit domů, či emigrovat. Jenže, co by vlastně v té Austrálii dělal, snad by mohl učit klokaný rusky, napsal v dopise Daňhelkovi. Estébáci ten dopis zadrželi, věta o klokanech učících se rusky přitáhla jejich pozornost. Poté prověřili jeho pobyt v Austrálii a začali tvrdit, že se stýkal s místním armádním důstojníkem majícím na starosti jazykovou přípravu australských rekrutů. Když olomoucký pedagog odjel poté na delší dobu do Sovětského svazu, tak estébáci nahlásili „podezřelé“ australské styky dokonce sovětským zpravodajským místům. Je docela možné, že našeho pedagoga „skřípli“ již Sověti. A když se vrátil do Olomouce, tak podepsal spolupráci. Ale na základě čeho vlastně, že?

Připravila Velena Mazochová
foto P. Urbáška Renata Pavelková
ilustrační foto na str. 18 a 20 Petr Zatloukal

Knihy ve zkratce: Egyptán Sinuhet a Raskolnikov čekají ve frontě

Je možné objemné knihy „zhustit“ do tří kreslených políček? Lze takto zpracovat i díla, která mají své čestné místo na policích mezi světovými literárními klasiky? Zuzana Kelnarová dokázala, že ano. Své kreslené komiksy průběžně zavěšuje na facebookový profil univerzitní knihovny, kde už mají řadu skálních příznivců. Do dnešního dne vytvořila více než tři desítky stripů, hlavu si nyní láme nad „obrázkovou“ podobou Dostojevského Zločinu a trestu. Jejím tajným snem je vydat stripy v knižní podobě.

„Mým osobním cílem, aniž bych očekávala ten velký zájem, který se kolem „knih ve zkratce“ následně objevil, bylo ukázat studentům a všem fanouškům naší knihovny na facebookových stránkách, že máme smysl pro humor, že se dokážeme nad své povolání povznést a ukázat, že knihovna, a to nejenom na sociálních sítích, je instituce zábavná, přátelská, že jsme tady pro studenty a že je vnímáme jako sobě rovné. A proto jsme rádi za jejich zájem, kterého si já i kolega Jindřich Juráš moc vážíme. Za ohlas našich fanoušků jsme oba moc vděční. Těší nás, že fanoušci stripy navzájem sdílejí a že stripy sdílejí také nejrůznější instituce,“ svěřila se autorka.

Nápad vytvořit knižní „zkratky“ přišel poprvé na semináři Marketing v knihovnářích. „Měli jsme za úkol vymyslet pár tipů, jak zatraktivnit webové stránky knihovny nebo facebookový profil. Najednou mě napadlo zkusit vytvořit komiksy, které by v kostce popsaly děj knihy,“ zavzpomínala Zuzana Kelnarová. „První kniha, kterou jsem si nakreslila, byla Babička od Boženy Němcové. Na semináři jsem totiž před sebou viděla právě tento strip, viděla jsem, jak by mohl být koncipován, tak nebylo nic jednoduššího, než si ho hned po návratu domů v programu překreslit.“

Výroba: prepis slov do obrázků

Tvůrčí postup autorky se od začátku vytváření stripů změnil.

Nejdříve pracovala tak, že si našla seznamy „Top 100 knih“ a na jejich základě se snažila ekvivalentně vytvořit komiks. Vybírala především knihy klasické, čtenářsky dobře hodnocené, evergreeny, u nichž název většinou ve čtenáři vyvolá představu o ději.

„Tento postup byl ale poněkud těžkopádný a stripy neměly tu správnou lehkost, nadhled. Většina děl byla vážná a těžko uchopitelná. Nechtěla jsem knihu redukovat jen na jedinou myšlenku. Takže jsem přestala tak moc přemýšlet nad tím, jakou knihu vytvořím, ale odrazila jsem do vytváření stripů vlastní přečtené knihy. Vše šlo najednou hladce,“ okomentovala svůj „výrobní postup“ autorka.

S některými knihami si kreslířka láme hlavu dlouho: některé postavy musejí urazit pomyslnou dlouhou cestu, než vejdou do stripové okýnka. „Do formy stripu bych moc chtěla zpracovat Egyptána Sinuheta, Jako zabít ptáčka nebo Zločin a trest. Zatím ale nejsem s nápady na jejich zpracování spokojená. Ale nevzdávám to, prostě čekají v pořadí a stále doufám, že mne v souvislosti s nimi napadne, jak je pojmout, neopakovat se a zároveň vystihnout hlavní myšlenku. Snažím se také o to, aby byl ve stripu nějaký vtipný prvek. Samozřejmě toto hledisko nelze vždy dodržet,“ dodala.

Přpravila: Lenka Skácelíková

George Orwell: Farma zvířat

Oskar Wilde: Obraz Doriana Greya

Jane Austenová: Rozum a cit

William Styron: Soplina volba

Ken Kesey: Vyhodme ho z kola ven

PhDr. Zuzana Kelnarová

vystudovala bakalářský obor Informační studia a knihovnictví na Slezské univerzitě v Opavě, navazující obor pod stejným názvem na Masarykově univerzitě v Brně, rigorózní řízení absolvovala na Univerzitě Karlově v Praze. V průběhu magisterského studia se přestěhovala do Olomouce a nastoupila do Ústřední knihovny UP na oddělení meziknihovní výpůjční služby. Později přešla na oddělení bibliograficko-informačních služeb, kde je dosud, pracuje zde 4 roky. Náplní její práce je zejména pomoc studentům při hledání podkladů pro jejich seminární, bakalářské či diplomové práce, každý semestr pořádá školení k vyhledávání v databázích, pro doktorandy a vyučující připravuje rešerše a podílí se na propagaci knihovny. S kolegy Mgr. Jindřichem Jurášem a Bc. Antonínem Pokorným pořádají v knihovně Večerní čtení pro studenty a zaměstnance univerzity.

Knihy, které už mají svou komiksovou podobu:

Babička, Pýcha a předsudek, Hamlet, Romeo a Julie, To, Čekání na Godota, Vejce a já, Vyhodme ho z kola ven, Harry Potter, Stmívání, Anna Karenina, Proměna, Farma zvířat, Pán much, Malý princ, Červený a černý, Podivuhodný případ doktora Jekylla a pana Hyda, Zabiják, Obraz Doriana Greya nebo Já, robot. Na uveřejnění čeká např. Vinneta, Čaroděj ze země Oz nebo Zápisky o válce galské od Gaia Julia Caesara.

Další stripy, které jsou na facebookových stránkách, vytvořil Mgr. Jindřich Juráš.

Pestrý univerzitní život v obrazech

NOC VĚDCŮ: GPS, MIKROSKOPY I ŠACHY

Fyzikální hrátky, šachový turnaj, matematické rébusy, noční geocaching, zkoumání světa hmyzu pod mikroskopem a další zábavné přírodovědné aktivity nabídla v září Přírodovědecká fakulta zájemcům z řad veřejnosti. Zapojila se totiž do celoevropské akce Noc vědců. Olomouc se tak stala jedním z tisíců míst v Evropské unii, na kterých si mohli zájemci ověřit fakt, že věda je zábavná v kteroukoli denní či noční hodinu.

Foto: Marek Otava

AFO 2011: NEVYZPYTATELNÝ SVĚT MOLEKUL

Tématem festivalu s mottem Vidět & Vědět se stala chemie. Při zahájení šestačtyřicátého ročníku Mezinárodního festivalu populárně-vědeckých a dokumentárních filmů Academia film Olomouc získal Cenu za přínos popularizaci vědy renomovaný psychiatr prof. Cyril Höschl. Popularizátor vědy hovořil na téma Geny a chování aneb Vrozené a získané v patogenezi duševních poruch. Cenu za nejlepší světový populárně-vědecký dokumentární film vyhrál německý snímek Plug & Pray: O počítačích a jiných lidských bytostech režiséra Jense Schanze. V rámci festivalu se uskutečnilo také první Mistrovství ČR ve smíchu pod taktovkou Alberta Nerenberga, filmového režiséra, herce a smíchologa.

Foto: Marek Otava

VIDEOMAPPING: SVĚTELNÁ 3D PROJEKCE NA BUDOVY

Nové technologie v oblasti světla a světelného designu předvedl Olomoučanům první ročník festivalu světla a videomappingu s názvem Vzárí. Během čtyřdenního maratónu, na němž se organizačně podíleli i studenti Univerzity Palackého, se představily nejen zahraniční videomappingové týmy, ale i kapely či divadlo. Prvenství v projekci na historické budovy v centru města si nakonec z mezinárodního souboje odnesl český tým ve složení Petr Skala a Moire. Cenu diváků pak získal polský tým LOOMO. Stěžejní přednášku mezinárodní konference s názvem Světlo pro naše města vedl významný světelný designér Roger Narboni v aule Přírodovědecké fakulty UP.

Foto: Marek Otava

HRADEBNÍ ZAHRADY: KLID UPROSTŘED MĚSTA

Věty z „olomoucké“ symfonie Wolfganga Amadea Mozarta slavnostně otevřely obnovené hradební zahrady Univerzity Palackého. Po dlouhých letech se zástupci univerzity a města rozhodli nevyhovující stav zahrad i Jakubského výpadu, oblíbeného průchodu do Bezručových sadů, napravit. Parkány poskytnou zázemí hudebním nebo divadelním akcím, využijí se také jako netypický výukový outdoorový prostor. Revitalizace zahrad odstartovala v listopadu roku 2010, stavební práce skončily v září 2011. Opravy přišly na 11,7 milionů korun.

Foto: Marek Otava

GAUDEAMUS: MARATON VYSOKÝCH ŠKOL

Univerzita Palackého se představila na dvou podzimních veletrzích terciárního vzdělávání. V říjnu se delegace studijních referentek a studentů vydala do Bratislavy na veletrh Akadémia Vapac, v listopadu pak na největší tuzemský veletrh Gaudeamus v Brně. Stánek Univerzity Palackého nabízel speciální složky pro uchazeče, informační materiály o univerzitě či bulletiny konkrétních oborů. Maturanti získali kromě informací také možnost naučit se správně resuscitovat či čistit zuby na modelech nebo se seznámit s vodícím psem. Veletrh navštívilo více než třicet tisíc zájemců o studium.

Foto: Ondřej Martínek

JAREK NOHAVICA: SLEZSKÉ PÍSNĚ DOBŘE NEZNÁME!

Písničkář, textař a básník Jaromír Nohavica se rozhodl vzbudit zájem o sto dvanáct let starou básnickou sbírku Slezské písně, které se věnuje od roku 1980. Za tu dobu nasbíral zajímavé podklady, se kterými chce seznámit veřejnost. Během své dvouhodinové přednášky zmínil například teorii, že slavná básnická sbírka nemá pouze jednoho autora. „Prvního prosince budu spouštět webovou stránku www.petrbezruc.cz, které by měly být jakýmsi kulatým stolem, médiem, pracovním pro všechny, jež by se chtěli tématu Slezských písní věnovat. A byl bych za to velmi rád,” svěřil se Nohavica v zaplněné aule Filozofické fakulty UP.

Foto: Marek Otava

„Psaní je nutnost, zvláštní druh vykrádání, které paradoxně neuvěřitelně obohacuje,“ tvrdí vítěz Literární soutěže UP

Vyznavači psaného slova, literatury a tvůrčího ducha se 12. května 2011 sešli v historických prostorech Centra Aletti. Téměř tři desítky mladých literárních tvůrců netrpělivě očekávaly vyhlášení výsledků sedmnáctého ročníku veřejné Literární soutěže pro studenty Univerzity Palackého.

Slavnostní událost odstartovalo svižné vystoupení studentského sboru KSKM. V cikánských kostýmech s kytarami a chřestítky vnesli hudebníci do sálu jiskřivou energii a nakažlivou radost. Přinutili tak mladé spisovatele na chvíli zapomenout na jejich stres a obavy.

„Dnešní den je na zásadní události bohatý: v hlavním městě začíná mezinárodní hudební festival Pražské jaro a také tradiční veletrh Svět knihy, letos zaměřený na arabskou literaturu. My v Olomouci právě zahajujeme sedmnáctý ročník univerzitní Literární soutěže,“ uvedl setkání předseda odborné poroty PhDr. Petr Hanuška, Ph.D. Spolu se svými kolegy, Mgr. Janou Vrajovou, Ph.D., a Mgr. Radkem Malým, Ph.D., se rozhodli udělit ceny pouze ve dvou kategoriích, a to v kategorii poezie a próza. Dramatická tvorba letos svého favorita nenašla.

Se dvěma diplomy a dvěma cenami nakonec odešel dvojnásobný vítěz soutěže: Samuel Kavi. Student filosofie a české filologie na FF UP obsadil druhé místo v kategorii próza s povídkou Strom v horách. Symbolické zlato vybojoval na poli poezie se svými haiku. První místo v kategorii próza nebylo pro letošní rok uděleno.

„Že budu oceněn, to jsem nečekal. A že hned dvakrát, to mě nenapadlo už vůbec. Přihlásil jsem se kvůli návrhu doktora Petra Komendy, který mi poradil, ať zkusím nějakou soutěž, k čemuž jsem se já sám příliš neměl. Veškeré texty jsem psal doslova na poslední chvíli; těch několik básní

Student filologie a české filologie Samuel Kavi převírá ocenění z rukou předsedy odborné poroty PhDr. Petra Hanušky, Ph.D.

haiku dokonce patří mezi má vůbec první setkání s touto fascinující formou. Proto jsem byl nesmírně zvědav, co se dozvím od odborné poroty. Nejvíce mě ale zajímalo, zda může být mé psaní srozumitelné i ostatním, zda dokáže oslovit, zda je živoucí i mimo svou vlastní, někdy tak děsivě zatvrdlou skořápku,“ podělil se o své dojmy Samuel Kavi.

Psaní literárních textů se věnuje od dětství. „Historie prvních pokusů sahá až do útlého dětství. Psaní pro mě ale nikdy nepředstavovalo formu jakési psychohygieny, ani útěku – psaní je nutnost. Řekl bych až jakýsi zvláštní druh vykrádání, které paradoxně neuvěřitelně obohacuje. Stejně tak je to úchvatný, hluboce intimní prožitek samoty a způsob (sebe)poznávání,“ dodal vítěz.

Druhou nejlepší básničkou se stala posluchačka portugalské filologie a žurnalistiky na FF UP Jitka Glosová. Pomyslný bronz za prozaické dílo s názvem Rozezdnění získala Kateřina Burová studující filmovou vědu v kombinaci s francouzskou filologií na FF UP.

„Vybrali jste si těžké řemeslo. Přestože jsem nastínil nedostatky vašich textů, jsem rád, že se nelehké práce s psaným slovem nebojíte. Doufám, že se nevzdáte, a že i vy, kteří letos odejdete bez ocenění, se příští rok znovu přihlásíte. Přeji vám energii, dobré nápady a inspiraci pro další tvorbu,“ uzavřel slavnostní setkání předseda poroty.

Vyhlašování vítězných literárních prací opeřily hudební vstupy sedmi členů studentského komorního sboru. Společně zazpívali skladby Věry Bílé či Mária Bihářiho.

Vítězná práce, kategorie poezie

Samuel Kavi: haiku

Na moji hlavu
v potiché něze lehce
snáší se listí

...

Na stráni stojí
příhrblý pasáček koz
Pokřivený strom

...

Hledím na svůj stín
slunce jej postrčilo
pod rozkvetlý keř

...

Nad dveře chrámu
stříbrnou lucernu
zavěsil měsíc

...

V mých otevřených
dlaních usadil se stín
vzdálené hory

...

V hluboké noci
tma ze střechy se sesouvá
Syn ze sna pláče

...

Na prahu zimy
pavoučci snovají
vlasy staříčků

...

Mezi náhrobky
rozhozena síť smutku
Modrá podléška

...

Potkal jsem chlapce
s mísou plnou ovoce
Chutnalo sladce

Strom v horách (Samuel Kavi)

Jeho oči se naplnily slzami, když pohlédl k západu. Spíše jako ražená do skály ustrnula stádečka šedavých oveček v půli horských úbočí. Ze svých popelavých kožíšků setřásala první drahokamy večerní rosy. A na bílých čumáčcích trnula v obláčcích páry nejistota – co přinese další noc, která už už otevírá vrátka dlouhým olistěným krokům podzimu? O kvítka strach nemá, vždyť ta schovají své tváře do zelených dlaní. Ani o ty, kteří podřimují pod peřinami z houstnoucích kožíšků se nebojí. Jenže podivné kouzlo podzimkových hor přilákalo do svých hlubokých klínů a na své větrem zostřené hřbety i jiné kroky – ty lidské. Mohl bych Ti obsáhle povprávět, kdy poprvé pocítil jsem lehké chvění a jemné, přesto tak moc potřebné hnutí v prvním pupenu; kolik touhy klíčilo i v té slzami poničené půdě uvnitř mé pevně ohrazené, lidsky šlechtěné zahrádky. Jenže k čemu Tě rmoutit, vždyť sám dobře víš, kolik knih jsi dnes s povzdechem přesunul z jednoho komínku na druhý, že při ranním vstávání ležela levá bota špicí opačně než pravá, že při jídle jsi myslel na něco docela jiného a vidličku sis proto – mezi příliš mnoha lidmi – div nezapíchl do horního rtu, ještě nyní na Tobě leží ta divná mlčenlivá tíha, taková, která se objevuje, když se zavírají dvířka v našich zahradách a obličej se od sebe – tak moc přirozeně – odvracejí. Vidím Tě zase sedět ve svém divném, velmi nepohodlném křesle, hlavu ledabyle převislou nad upocený stůl. Asi si zase říkáš, že bez té práce by jsi byl příliš prázdný; konečně i bez těch starostí. Ano, třeba máš pravdu. Jenže já jsem teď vysoko v horách. Nemusím myslet na Tvoji stolní lampu, na veliké okno, kterým se smutně díváš do ulice. Ano, právě roz-

svěcejí pouliční osvětlení. Možná. A třeba to vůbec nepozoruješ. (...)

Pro dnešní noc jsem si našel starou salaš. Útulek právě tak pro mne. Snad bych mohl mluvit o divokosti, o zvířeckosti, ale je v tom spíše cosi ze zklidnění a hebké to je po poškození. Škvírami mezi hrubě otesanými kmeny se prosmýkají malé zubaté bytůstky a svými tanečky vykreslují první, byť ještě neviditelné, bílé květy. Zebou a ani ohnivými biči je nevyženu. Vždyť víš, nakolik je složité udržet po celou noc oheň sytý a alespoň trochu se přitom prospat. Jenže člověk si navykne. Jinak pak vychyluje váhy, pakliže klade na ně nepohodu a strádání... Často táhnu mezi kroky otázku, zvlášť – vždyť jaksi podivně úzkostně rozjařen – ptám se, co je to, to tolik mateřské, to tolik důvěrně známé, vlastní jako práh rodného domu; to, co nás bez reptání schová do dlaní, pohladí a ukonejší, a přece nerozmazlí a stále si hledí výchovy. Mohu mluvit o přírodě, o bohu, o člověku? Vždyť za tím vším tázáním stojí zas jen ta lidská všetečnost! Jen je mi trochu úzko při pomyslení, že někteří usmutnění lidé neznají, kolik oktáv vyzpívá oheň, kolika rytmy se v korunách rozeznají dešťoví bubeníci, jak tancují stromy, když se přilíší k sobě přiblíží a s uchem přitisknutým – bezdeše – naslouchá se jejich popěvkům, jak moc to brzy ráno bublá z mlhy, když ještě všechno spí a potok jakoby z dálky už vábil slepené oči a pomačkané tváře; nakolik se v noci nesou zvuky a jak tma otočí krajinu naruby. A jak ti malí hladoví plšáci, kteří si dodali kuráže, kdesi v temném rohu – až tam, kde střecha naléhá k zemi – začínají šramotit. Je třeba naplnit si břicha, vždyť brzy přijde zima. –

Mnohokrát jsem se Ti zmiňoval, že potřebuji na chvíli utéci do hor, do samoty. Jenže stalo se něco, co Ti musím povědět, neboť docela to zvrátilo mé plány. Toho

dne pozoroval jsem zrovna západ slunce. Zvedl se vítr a citelně se ochladilo. A nebe dívalo se na mne jako duté vy-leštěné zrcadlo, po okrajích však, na horizontu, vyvstávaly již jemně zmatněné náznaky mraků. V nohou a ve dlaních počala mě svrbět zima. A – jak už to v takových chvílích bývá – úzkost chňapala po hrdle. Kam? Žádný přístřešek, ba ani bivač z kamenů, jen kleč – a schoulit se do ní byla by mizerná záchrana. Rozhodl jsem se proto pokračovat v nočním pochodu. Je to však chůze docela odlišná od té denní, je to pouť, na níž je nutno nést lucernu obezřetnosti vysoko zdviženou. Ano, jakmile otevře ústa noc, znějí docela jiné písně. – V době, kdy jsem byl dítětem, zpíval jsem často slovy, kterým jsem nerozuměl, která se mi však jaksi chtivě drala z hrudi. Byly to poměrně vzácné chvíle, neboť bylo třeba, aby prostory domu zcela osiřely. Ztišení otevřelo srdce důvěře. Cítil jsem pak matně mnoho pohybu, šelestu dechu a kroků nesoucích se z koutů a zpoza zavřených dveří. Byla to pokaždé jen zdánlivá samota. Možná však o to horší, neboť všichni ti, kteří ji spoluobývali, byli svým způsobem nedosažitelní a veskrze pouze stínoví hráči. Jakmile jsem trochu dospěl, s hrůzou jsem si uvědomil, že se od skutečných lidí příliš neliší. – Ovšem uhýbám nyní kamsi do minulosti. Chtěl bych Ti však vylíčit příhodu, kterou stále jaksi nedokážu považovat za minulou, tedy se vším všudy odbytou a uzavřenou. Znáš mě dobře, tedy nutně víš, co všechno v mém případě obnáší noční pochod. Velké doušky tmy mě i tentokrát nezvykle posílily a daly alespoň zpočátku zapomenout na bolest a tíhu v nohou. (...)

„Začínali jsme se spirituály, loni jsme uvedli pásmo populárních písní známých z rádií a letos jsme zabrousili do vážnější oblasti. Cikánské pásmo jsme začali nacvičovat před rokem. Vnímáme, že se lidem líbí ze všeho nejvíce. Zpíváme ho rádi, romská hudba je natolik živelná, že se u ní člověk může odvázat a zároveň potěšit publikum,“ přiblížila členka Komorního souboru Katedry muzikologie (KSKM) Aneta Vondráčková.

Literární soutěž Univerzity Palackého je tradiční klání, které každoročně vyhláší rektor univerzity. Soutěží se v kategoriích próza, poezie a drama. Cílem je povzbudit všechny mladé autory v jejich literárních pokusech. Soutěží se ve třech kategoriích: próza, poezie a drama. Zasláné práce hodnotí odborná porota složená z literárních vědců Katedry bohemistiky. Účastnit se mohou všichni studenti prezenčního bakalářského a magisterského studia z kterékoliv fakulty Univerzity Palackého.

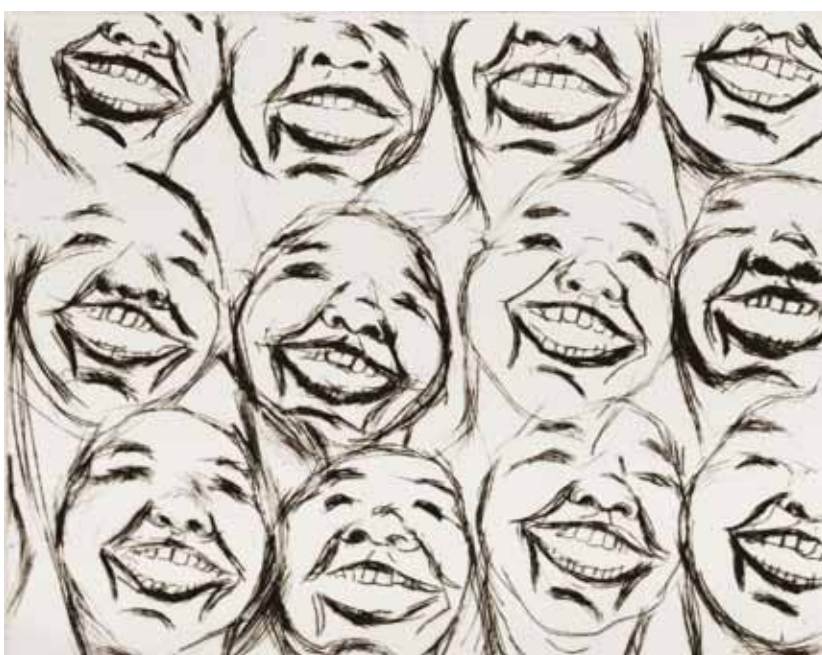
připravila: Lenka Skácelíková

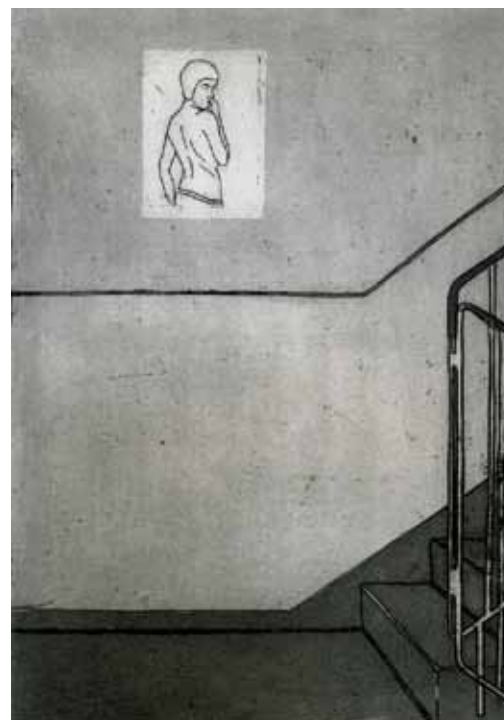
Komorní soubor Katedry muzikologie (KSKM): Lenka Dědková, Martin Galia, Tomáš Koutný, Daniel Pospěch, Marie Skrottová, Kateřina Smrčková, Aneta Vondráčková.

Ateliér grafiky

Pojem grafika je v dnešní době velmi rozšířený: zahrnuje atraktivní grafické zpracování časopisu nebo tvorbu vizuálního stylu, pojmenovává ale také obor, jehož bohatstvím je dlouhá historie reprodukování obrazu, vynalézání nových technik tisku a především dílo tvůrců, které nepřestáváme obdivovat. Co si o tomto oboru myslí vedoucí Ateliéru grafiky Katedry výtvarné výchovy PdF UP doc. Ondřej Michálek?

„Propojení dvou grafik, volné grafiky a grafického designu, bývalo vždycky dosti těsné. Někdy se operuje tím, že grafický design je ve služebném postavení vůči zadavateli, který potřebuje propagovat svůj výrobek, zatímco volná grafika si užívá svobody. Částečně to pravda je, ale tohle konstatování nepostihuje kvalitu výsledků. Obor volné grafiky je oproti jiným dosti specifický, protože představuje průsečík uměleckých a technických hledisek, která jsou charakteristická pro obory, u nichž se spojuje řemeslo s uměním. I když se v konečné fázi obě hlediska prolínají: imaginace výtvarná i konceptuálně-technická – pokud v první fázi práce nepřijmete alespoň základní technologické imperativy, nebudete v grafice svobodný. A bez této svobody nemůžete zpětně řemeslo popřít, nebo ho alespoň nerespektovat. Teprve pak se před vámi otevře prostor pro experiment, náhodu a tolik žádanou svobodu.“ *Připravila -lsk-*

- 1) Robin Michenka: Studie kupní síly, 2011, lept (detail)
- 2) Gabriela Šupíková: list z cyklu Náš kruh, 2010, lept s akvatintou
- 3) Eliška Konečná: Úsměvy, 2010, suchá jehla
- 4) Kateřina Tmějová: Bez názvu, 1998, suchá jehla
- 5) Barbora Botková: list z cyklu Vive la France, 2008, digitální tisk

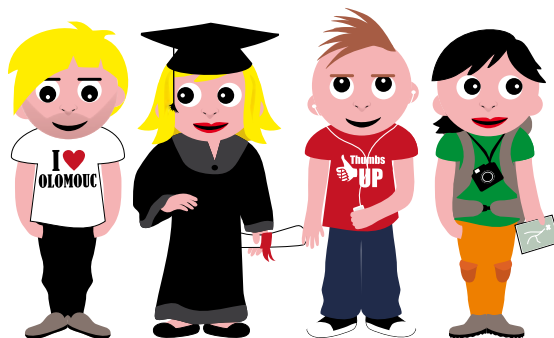
Univerzita Palackého v Olomouci

Chceš vědět, jak naše univerzita vypadá?

Chceš mít potřebné informace přímo z první ruky?

Přijď se podívat na

Den otevřených dveří

20. ledna 2012

Přijď se zeptat na všechno, co Tě zajímá
(nejen) o studiu!

www.studuj.upol.cz

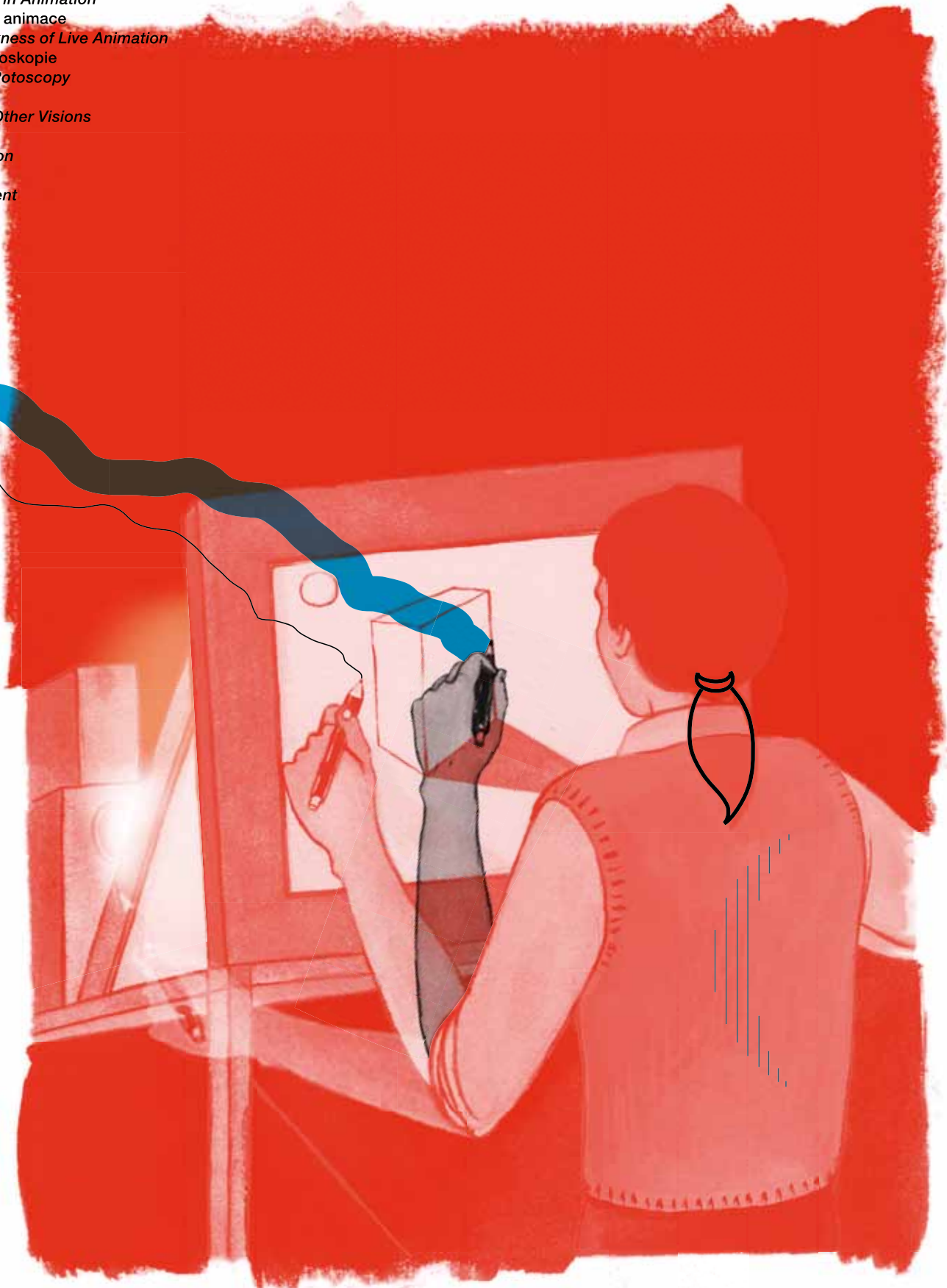
10 Festival of Film Animation Olomouc ^{CZ}

PŘEHLÍDKA ANIMOVANÉHO FILMU

www .pifpaf.cz 8 11 prosinec 2011
December

Holci a kluky v animaci
Goys and Birls in Animation
Světlo a tma živé animace
Light and Darkness of Live Animation
PAF Rewind: Rotoskopie
PAF Rewind: Rotoscopy
Soutěž Jiné vize
Competition: Other Visions
Aport animace
Aport Animation
Konvikt Resident
Konvikt Resident
PAF Kult
PAF Cult
PAF Art

www .facebook.com /PAFOlomouc

Umělecké centrum
Univerzity Palackého,
Univerzitní 3, Olomouc